

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ
& ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ
2021

Άφιερωμένο
στά 200 χρόνια
από τήν Έθνική μας
Παλιγγενεσία

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

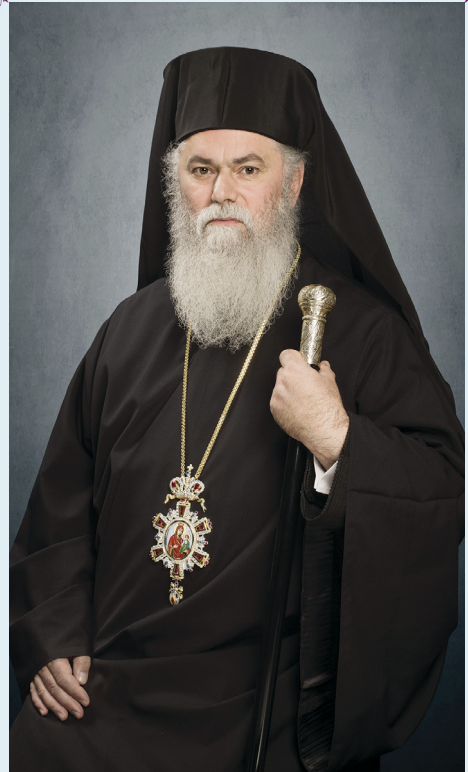
Ὁ Μητροπολίτης
Καλαβρύτων & Αιγιαλείας
κ. Ἱερώνυμος

εὐχεται

στόν εὐλαβῆ Κληρο,
στὶς Μοναστικές Ἀδελφότητες,
στόν φιλόχριστο Λαό
τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας
καὶ στοὺς ἀπανταχοῦ
Ὁρθοδόξους ἀδελφούς
τό νέο ἔτος

2021

νά εἶναι ὑγιεινό, εὐτυχές,
εἰρηνικό, εὐφρόσυνο
καὶ καρποφόρο,
παρά Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
εὐλογημένο
καὶ σωτήριο.

Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας,
Μητροπολίτης Καλαβρύτων
καὶ Αἰγιαλείας κ. ἹΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΜΗΝΥΜΑ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ ἐφέτος σὺν Θεῷ 200 χρόνια ἀπὸ τῆ νικηφόρα ἐθνεγερσία τοῦ 1821. Ἡ τοπικὴ μας Μητρόπολις, συνορτάζουσα καὶ συγχαίρουσα μὲ τὸ Ἔθνος μας, ἀφιερώνει τὸ ἡμερολόγιό της γιὰ τὸ 2021 στὸν ἐπαναστατικὸ ἀγώνα τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι πολέμησαν σύμφωνα μὲ τὴ γνωστὴ ρήση τοῦ Σαμιώτη λογιῦ Γεωργίου Κλεάνθη: «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἁγία καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία».

Οἱ Ἕλληνες ἔπειτα ἀπὸ μακραίωνη δουλεία, ἢ ὅποια σέ ὀρισμένες περιοχὲς ὑπερέβη ἀκόμη καὶ τὰ 500 χρόνια, μὲ ὁδηγὸ τους τὴν ἀγνή πίστη στὸν Θεό, πού κατὰ τὸν Γέρο τοῦ Μοριά: «Ἄφου ὑπέγραψε τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος, δέν παίρνει πίσω τὴν ὑπογραφή του» καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ σύμπαντος τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, κατάφεραν νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἐλευθερία τους. Κατόρθωσαν ἀναντίρρητα νὰ δημιουργήσουν ἀνεξάρτητο Κράτος καὶ νὰ θέσουν τὰ θεμέλια γιὰ τὴν περαιτέρω ἐπέκτασή του καὶ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν ἀλύτρωτων ἀδερφῶν τους, κατὰ τὴ διάρκεια ἀγώνων, πού συνεχίστηκαν γιὰ ἕναν ἀκόμη αἰώνα.

Ἰδιαίτερη εἶναι ἡ τιμὴ γιὰ τὸ Ἅγιο καὶ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ, ἀφοῦ στὰ ἅγια αὐτὰ χώματα ἔλαβαν χώρα τρία σημαντικὰ γεγονότα:

Ἡ Μυστικὴ Συνέλευση τῆς Βοστίτσας στὶς 26 Ἰανουαρίου 1821, μία ἀπὸ τίς πρῶτες κινήσεις γιὰ τὴ διερεύνηση μιᾶς ἐνδεχόμενης ἔνοπλης ἐξέγερσης ἐναντίον τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης, ἢ κήρυξη τῆς Ἐπανάστασης στὴν Ἱερά Μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας στὰ Καλάβρυτα τὴν 25^η Μαρτίου 1821, ἀνήμερα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ ὀλοκλήρωση τῶν ἐπαναστατικῶν κινήματων μὲ τὴ νικηφόρα Μάχη στὴν Ἱερά Μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου στὶς 24 Ἰουνίου 1827.

Εἶθε τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος, μὲ τὴ δύναμη τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ, νὰ συνεχίσει τὴν πορεία του μέσα στὸ ἱστορικὸ γίνεσθαι, διατηρώντας τὴν ἰδιοπροσωπία καὶ τὴν ἑλληνορθόδοξη ταυτότητά του καὶ μεταρσιώνοντας τίς Ἀρχές, πού ἐνέπνευσαν τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, σέ διηνεκεῖς ὁδοδείκτες.

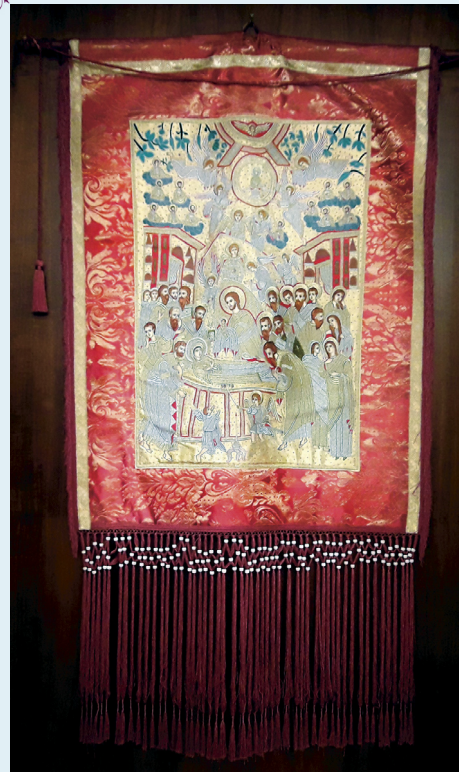
Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

† Οὐ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

† Ὁ Καλαβρῶτων καὶ Αἰγιαλείας
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης πρ. Καλαβρυτών
καὶ Αἰγιαλείας κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἀντίγραφο τοῦ Λαζάρου
τῆς Ἁγίας Λαύρας

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΙΑΣ
(1821-2021)

ΟΤΑΝ Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΤΗΡΙΩΝ ΜΑΣ
ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΛΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821

ΙΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ γεγονότα τὰ ὑπαγορεύουν οἱ ἐκάστο-
τε ἱστορικὲς ἀναγκαιότητες, ἐνῶ ὁ ἀνθρώπινος
παράγοντας –λιγότερο ἢ περισσότερο– ἐπηρεάζει τὴν
ἐκβασή τους, ὥστε νὰ ἔχουν ἕνα θετικὸ ἢ ἀρνητικὸ
ἀποτέλεσμα γιὰ τὴν ἐξέλιξη μιᾶς κοινωνίας σὲ μιὰ
συγκεκριμένη ἱστορικὴ ἐποχὴ καὶ συγκυρία. Καὶ
ἐπειδὴ τὰ πάντα ἔχουν ἀρχὴ καὶ τέλος, ἀκμὴ καὶ πα-
ρακμὴ, σύμφωνα μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους καὶ κανό-
νες, τὸ φεουδαρχικὸ σύστημα καὶ οἱ ἀπολυταρχίες
βαίνουν πρὸς τὸ φυσικὸ τους τέλος ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ
18^{ου} αἰώνα. Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ἡ
«δημοκρατία» ὡς πολιτικὴ ἔννοια «πέρασε» στὴν
Εὐρώπῃ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες λογίους τοῦ Βυζαντίου,
ποὺ μετὰ τὴν Ἄλωση τῆς Πόλης τὸ 1453 «διέφυγαν»
στὴ Δύση καὶ ἔγιναν βιβλιοθηκάριοι σὲ μεγάλες βι-
βλιοθῆκες ἀλλὰ καὶ δάσκαλοι στὰ παλάτια τῶν βασι-
λιάδων, τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ τῶν πλουσιῶν ἐμπό-
ρων στὶς πόλεις τῆς Ἰταλίας, ὅπου δίδασκαν ὄχι μόνο
θρησκευτικὰ κείμενα ἀλλὰ κυρίως ἀρχαῖα ἑλλη-

νικὰ κείμενα, ὅπως τὸν Ἐπιτάφιο τοῦ Περικλέ-
ους, ὅπου ὁ Θουκυδίδης μιλοῦσε γιὰ τὴν Ἀθηναϊκὴ
Δημοκρατία.

Ἔτσι λοιπὸν τὸ 1453 δὲν «πέθανε» ὁ Ἑλληνισμός,
ἀντίθετα «γεννήθηκε» ἕνας νέος κόσμος, μὲ βάση τὸ
ἑλληνικὸ πνεῦμα, ἐνδεδυμένο μὲ τὸ θρησκευτικὸ πέ-
πλο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴν
ἑλληνικὴ γλῶσσα.

Ἡ ἐπιλογὴ δὲ νὰ μὴν «τουρκέψουν» οἱ Ἕλληνες
οὔτε νὰ ὑποκύβουν στὸν παπισμὸ τῆς Δύσης ἀλλὰ
νὰ μείνουν καὶ νὰ «ὑπομείνουν» τὴ σκλαβιά τετρακο-
σίων καὶ πλέον χρόνων, προκειμένου νὰ «έτοιμα-
στοῦν» νὰ διεκδικήσουν τὴν Ἐθνικὴ τους Ἐλευθερία
καὶ Ἀνεξαρτησία, μὲ τὸν Ὁρθόδοξο χαρακτήρα, ἦταν
ἡ ἱστορικὰ ΣΩΣΤΗ ἐπιλογὴ. Ἀγωνίστηκαν ποικιλο-
τρόπως γιὰ τὴν δημιουργία τῆς νέας «Ἑλληνικῆς Ἐθني-
κῆς Συνείδησης» ἔτσι, ὅπως αὐτὴ παρουσιάζεται στὶς
παραμονὲς τῆς Ἐθνεγερσίας. Οἱ παράγοντες ποὺ συ-
νέβαλαν σ' αὐτὸ ἦσαν καθορισμένοι:

Πρῶτα πρῶτα τὸ Κοινωνικὸ σύστημα, ποὺ ἀποτέ-
λεσε τὴ βάση γιὰ τὴ Διοίκηση.

Μετὰ ἦταν ὁ θεσμὸς τῶν κλεφτοαρματολῶν, ποὺ
ἀποτέλεσαν τὸν πυρῆνα τῆς στρατιωτικῆς ὀργάνω-
σης.

Ἀλλὰ ὁ σημαντικότερος παράγοντας ἦταν οἱ λόγοι
δάσκαλοι τοῦ «Μεϊζονος Ἑλληνισμοῦ» καὶ οἱ Κληρι-
κοί, ποὺ συντήρησαν τὴ γλῶσσα, τὶς παραδόσεις καὶ
τὴν Ὁρθόδοξή πίστη μας. Στὶς ἀρχὲς λοιπὸν τοῦ 19^{ου}
αἰώνα, μετὰ ἀπὸ μιὰ ἀτελεῖωτη σειρὰ ἀποτυχημέ-

νων κινήματων, ὁ Ἀγώνας ποὺ ἄρχιζε εἶχε Ἑλληνορθόδοξο χαρακτῆρα.

Ἐπομένως, ἡ Ἐπανάσταση τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐξεργάγη ξαφνικά ἀλλὰ προετοιμάστηκε καλὰ ἀπὸ μία σειρά παραγόντων, γεγονότων καὶ καταστάσεων ποὺ κράτησαν χρόνια. Γιατί εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε ἔπαψαν νὰ σκέπτονται τὸ πῶς θὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ ἀμέσως μετὰ τὸ 1453, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἄργησε νὰ ἀρχίσει ἡ διαδικασία τῆς Ἀναγέννησης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ 17^{ου} αἰῶνα.

Καὶ ὅταν ἦρθε ἡ συνθηκολόγηση τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας μετὰ τὴν Ρωσία στὸ τέλος τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1768, μετὰ τὴν Συνθήκη τοῦ Κιουτσουκ Καϊναρτζή τὸ 1774, ἄνοιξαν καὶ τὰ σύνορα γιὰ τοὺς ὑπόδουλους. Ἀμέσως ξεχύθηκαν στὴν Εὐρώπη—πρῶτα οἱ νησιώτες— καὶ ἦρθαν πρὸς κεντὰ μετὰ τὶς καινούργιες ιδέες ποὺ κυκλοφοροῦσαν σὲ Δύση καὶ Ἀνατολή. Τότε γνώρισαν καὶ ἔφεραν τὶς ιδέες τῶν Ἑλλήνων Διαφωτιστῶν τοῦ Ρήγα, τοῦ Κοραῆ καὶ ἄλλων περὶ «Ἀνάστασης τοῦ Γένους».

Ἦδη, πρὶν ἀπὸ τὸ 1790, κυκλοφοροῦσαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα «Ὁ Θεούριος» τοῦ Ρήγα, «Τὰ ἀνθρώπινα Δικαιώματα» καὶ ἡ «Μεγάλῃ Χάρτα», ἄκρως ἐπαναστατικὰ κείμενα, μὰ καὶ ἔργα τοῦ Κοραῆ, ποὺ ὑποστήριζε τὴν ἄποψη ὅτι πρῶτα πρέπει νὰ «μορφωθοῦν» οἱ Ἕλληνες καὶ μετὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τοῦ Κλήρου σὲ ὅλη τὴ διαδικασία τῆς προετοιμασίας τοῦ Ἀγώνα τοῦ '21

ἦταν σημαντικὴ. Ἀξίζει νὰ ἀναφέρουμε τὸ κίνημα τοῦ Διονυσίου τοῦ «σκυλοσόφου», τοῦ γενναίου ἐκείνου Μητροπολίτη Τρίκκης, ποὺ πολέμησε τοὺς Τούρκους περὶ τὸ 1610-1640, στὴν περιοχὴ τῆς Λάρισας μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ βρεῖ φρικτὸ θάνατο, ἀφοῦ οἱ Τούρκοι τὸν ἔγδαραν ζωντανὸ καὶ τὸ δέγμα του τὸ «γέμισαν» μετὰ ἄχυρα καὶ τὸ ἔστειλαν ὡς λάφυρο στὴν Κωνσταντινούπολη!

Ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων στὰ Ὀρλωφικὰ (1770-1779) θεωρεῖται ὡς ἡ πρώτη ἐπανάστασή τους, ποὺ πῆρε πανελλαδικὲς διαστάσεις, καθὼς ὁργανώθηκαν κινήματα σὲ ὅλο τὸν ἐλλαδικὸ χῶρο: Στὰ Γρεβενά, στὰ νησιά (Ψαρά, Σπέτσες) καὶ στὰ Σφακιά τῆς Κρήτης μετὰ τὸ κίνημα τοῦ Δασκαλογιάννη μετὰ ἀρνητικὰ βέβαια ἀποτελέσματα, ἀφοῦ χάθηκαν σχεδὸν 100.000 ψυχές, ἐνῶ διασκορπίστηκαν σὲ διάφορα μέρη 60.000 Ἀλβανοί. Ὅμως ὁ προβληματισμὸς ποὺ προκάλεσε, ἐπιτάχυνε τὸν βηματισμὸ πρὸς μία μαζικὴ καὶ ὁργανωμένη ἐξέγερση, ποὺ ἄρχισε νὰ ἐξυφάνεται ἀμέσως μετὰ.

Μὰ καὶ οἱ ἀγῶνες τῶν Σουλιωτῶν ἐναντίον τοῦ Ἀλή Πασᾶ ἐντάσσονται στὰ προεπαναστατικὰ γεγονότα. Ἀγῶνες ποὺ ἀνέδειξαν ἥρωες, ὅπως τοὺς Μποτσαραΐους, τοὺς Τζαβελαίους, καθὼς καὶ πάμπολλους ἥρωες, κλέφτες καὶ ἄρματολούς.

Γεγονότα τραγικὰ καὶ ἡρωϊκὰ, ποὺ ἀναδείχτηκαν σὲ «θρύλους», σὲ «ἠθικὰ πρότυπα», τὰ ὁποῖα ἐξυψώνουν καὶ τὴν Ἑλληνίδα ὡς ἀγωνίστρια τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς, ὅπως ὁ «χορὸς τοῦ Ζαλόγγου» ἢ τὸ ὀλοκαῦτωμα τῆς Δέσπωσης Τζαβέλλα κ.ἄ.

II. Ανατέλλοντας λοιπόν ο 19^{ος} αιώνας, οι Έλληνες ήσαν έτοιμοι για άγώνα, κυρίως γιατί υπήρχε η «ήθικη προπαρασκευή», καθώς διατήρησαν τα έθνικά τους στοιχεία και τη θρησκεία τους, καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας τών τετρακοσίων χρόνων.

Πράγματι, οι Έλληνες υπόδουλοι, οι «ραγιάδες», συντήρησαν και διατήρησαν τη γλώσσα τους γνήσια και αναλλοίωτη, όπως επίσης τη θρησκεία και τις παραδόσεις τους. Σ' αυτό άσφαλώς σημαντικότερο ρόλο έπαιξαν οι Κληρικοί, οι Μοναχοί και τα μοναστήρια. Γιατί εκεί κατέφευγαν, όσοι ήθελαν να μάθουν λίγα γράμματα, οι φτωχοί, οι κυνηγημένοι τών βουνών. Το «κρυφό σχολειό» μπορεί ως έννοιολογικός όρος να μὴν είναι ευρέως άποδεκτός, αλλά υπήρξε μιá πραγματικότητα, μιá ΑΛΗΘΕΙΑ, καθώς τα παιδιά τών κακοτράχαλων βουνών και τῆς στάνης κατέφευγαν στá κοντινά μοναστήρια, για να μάθουν γραφή και ανάγνωση από κάποιον «γραμματιζούμενο» μοναχό, κρυφά και άνακρυφά πολλές φορές. Αλλά και σήμερα άκόμα, στα μοναστήρια βρίσκει ό έρευνητής κρυμμένα κείμενα για γεγονότα του '21, καταγραφές πολύ σημαντικές, μαρτυρίες και πληροφορίες δυσεύρετες για εκατόμβες Κληρικών και Μοναχών, που θυσιάστηκαν για τὴν Έλευθερία του Γένους!

Άλλωστε πολλοί φωτισμένοι Δάσκαλοι του Γένους ήσαν Κληρικοί, όπως ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Αθανάσιος Ψαλλίδας, ο Νικηφόρος Θεοτόκης, ο Δημήτριος Καταρτζής κ.ά.

Τὴν εποχή αὐτή ἡ Εὐρώπη εἶναι ἀνάστατη. Παντοῦ «φουντώνουν» ἐπαναστατικές διεργασίες, ἐνῶ τὰ ἀνακτοβούλια προσπαθοῦν νὰ «διασώσουν» τὴν κυριαρχία τους. Συνασπίζονται ἐναντίον τοῦ Ναπολέοντα, ποῦ ἐπελαύνει παντοῦ νικητῆς. Στὸ τέλος τὸν νικοῦν, ἐνῶ οἱ λαοὶ ἔχουν ξεσηκωθεί, ζητώντας τὴν Ἐθνική τους ἀνεξαρτησία.

«Ὁ ροῦς τῆς ἱστορίας δὲν γυρίζει πίσω...» καὶ γιὰ τοὺς Ἕλληνες. Στὴν Εὐρώπη ὁ ἐπαναστατικὸς ἀναβρασμὸς εἶναι ἔντονος. Σ' αὐτὸν συμμετέχουν καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Διασποράς. Συγκροτεῖται ἡ ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ στὴν Ὀδησοῦ τῆς Ρωσίας, περὶ τὸ 1814. Μιὰ Μυστικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὀργάνωση μὲ μοναδικὸ σκοπὸ τὴν «Ἀπελευθέρωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους ἀπὸ τὸν τούρκικο ζυγὸ»*.

Ἰδρυτὲς τέσσερις ἔμποροι, ὁ Αθανάσιος Τσακάλωφ ἀπὸ τὰ Γιάννενα, ὁ Ἐμμανουὴλ Ξάνθος ἀπὸ τὴν Πάτμο, ὁ Νικόλαος Σκουφᾶς ἀπὸ τὴν Ἄρτα καὶ ὁ Παναγιώτης Ἀναγνωστόπουλος ἀπὸ τὴν Ἀνδρίτσαινα τῆς Ἀρκαδίας. Ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὶς καινούργιες ιδεολογίες, ἀπὸ τὶς «φωνές» τῶν καταπιεσμένων λαῶν, ποῦ ἔρχονταν ἀπὸ παντοῦ, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν γενικὸ ἐπαναστατικὸ ἀναβρασμὸ, ὀρκίζονται νὰ δράσουν ἄμεσα, συμπαρασύροντας ὅλους τοὺς ἀπανταχοῦ Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ τοὺς εὐαίσθητους Εὐρωπαίους.

Ἡ Ἐταιρεία γρήγορα μετακομίζει στὴν Κωνσταντινούπολη, ἡ ὁποία παρ' ὅτι ἦταν τὸ κέντρο τῆς

* Ἔχουν προηγηθεῖ τὸ Ἑλληνογλωσσὸ Ξενοδοχεῖο στὸ Παρίσι τὸ 1809 καὶ ἡ Φιλόμουσος Ἐταιρεία στὴν Ἀθήνα τὸ 1813.

τουρκικής εξουσίας, έντοτοι διέθετε πολλά ὀρθόδοξα μοναστήρια –πραγματικά κρησφύγετα τῆς Πίστεως, τῆς Ἐλπίδος καὶ τῆς Ἐλευθερίας– μετόχια Ἱερῶν Μονῶν, λίκνα τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς συντήρησης τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Ἐκεῖ ὀρκίζονται πολλοὶ Φιλικοί, ἐνὸς πρῶτου βοηθήσαν νὰ ἐπιταχυνθοῦν οἱ ἐπαναστατικὲς προετοιμασίαις. Ἔτσι τὸ 1820 ἡ Ἐταιρεία ἔχει ἐξαπλωθεῖ παντοῦ, ἀπὸ τῆ Ρωσία, τὴ Μολδοβλαχία καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη, ἕως τὰ Ἐπτάνησα καὶ τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου. Ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία ὁμως ἐδραϊώθηκε στὸν Μοριά, ὅπου ἀπέκτησε καὶ τοὺς περισσότερους ὁπαδούς, καθιστώντας τὸ Μοναστήρι τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου κέντρο κατήχησης καὶ μύησης. Ἐκεῖ ὁ Ἀμβρόσιος Φραντζῆς, ὁ Πρωτοσύγκελλος τοῦ Ἐπισκόπου Χριστιανουπόλεως Γερμανοῦ, καταγόμενος ἀπὸ τὸ Μεσορροῦγι Νωνάκριδος, εἶχε ἐγκατασταθεῖ ἀπὸ τὸ 1819 καὶ ὀρκίζε συνεχῶς νέα μέλη.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1820 μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας συσκέπτονται στὸ Ἰσμάηλι τῆς Βεσσαραβίας μετὰ τὴν παρουσία τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη καὶ τοῦ Γρηγορίου Δικαίου (Παπαφλέσσα), ὁ ὁποῖος ὀρίζει ἀπὸ τὸν Ὑψηλάντη νὰ διακινήσει ἐπιστολὴν του μετὰ ὁδηγίαις γιὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐπανάστασης, ποὺ τὴν τοποθετοῦσαν χρονικὰ τὴν ἀνοιξὴν τοῦ 1821 στὴν Πελοπόννησον.

Ἡ σύσκεψις ἐπαναλαμβάνεται τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1820 στὴν Κωνσταντινούπολη, μετὰ κάθε προφύλαξιν καὶ ἀπόλυτη μυστικότητα, πιθανὸν στὸ μοναστήρι

τοῦ Ἀι-Γιώργη τοῦ Κουδουνᾶ, στὴν Πρίγκηπο, ποὺ ἀποτελεῖ μετόχον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας Καλαβρύτων.

Ἐκεῖ ἀποφασίζουσι νὰ ἀρχίσῃ ἡ Ἐπανάστασις στίς 25 Μαρτίου τοῦ 1821 ἀπὸ τὸν Μοριά. Ἀποφασίζουσι ἐπίσης νὰ ἐνημερώσουσι ὅλους τοὺς Ἕλληνας τῶν νησιῶν καὶ τῆς Πελοποννήσου. Ἀναθέτουσι στὸν Παπαφλέσσα νὰ ἔρθῃ στὴν Πελοπόννησον, νὰ ἀνιχνεύσει τὸ κλίμα καὶ νὰ πείσει γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τοῦ ἐπικειμένου ξεσηκωμοῦ, καθὼς μία μεγάλη δύναμις θὰ βοηθήσῃ (δηλ. ἡ Ρωσία).

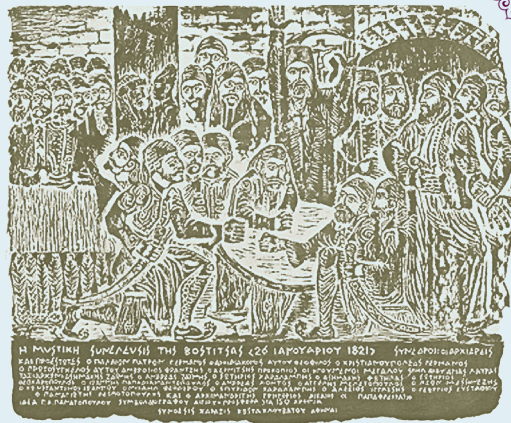
Ὁ Παπαφλέσσας, ἀφοῦ πέρασε ἀπὸ τὴν Ὑδρα, ὅπου δὲν βρῆκε διαθέσιμους τοὺς Ὑδραίους γιὰ ἐπανάστασιν, ἔφτασε στὸ Ἄργος, στὴν Κόρινθον καὶ κατέληξε στὴ Βοστίτσα (Αἶγιο) περίπου στίς 20 Ἰανουαρίου τοῦ 1821 –κρυπτόμενος στὴν ἀρχὴ– ὅπου εἶχε φίλους προύχοντες, ἐνθερμους Φιλικούς, ὅπως ἦταν ὁ Ἀναγνώστης Ἀλεξανδρόπουλος, ὁ Ἀνδρέας Λόντος, ὁ Ἀσημάκης Ζαῖμης ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα καὶ ὁ Ἀνδρέας Καλαμογάρτης ἀπὸ τὴν Πάτρα. Παρόντες ἦταν ἐπίσης οἱ πιὸ ἰσχυροὶ προεστῶτες καὶ Κληρικοί, ὅπως ὁ Ἀνδρέας Λόντος ἀπὸ τὴ Βοστίτσα, ὁ Ἀσημάκης καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζαῖμης ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα, ὁ Μπενιζέλος Ροῦφος ἀπὸ τὴν Πάτρα, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος, ὁ Χρῦσανθος Μονεμβασίας, ὁ Χριστιανουπόλεως Γερμανός, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ Κερνίτσης (Καλαβρύτων) Προκόπιος. Εἶναι πλέον φανερὸν ὅτι ἡ Πελοπόννησος «μπαίνει μπροστὰ» στίς ἐπαναστατικὰς διεργασίας. Καὶ συνέρχονται ὅλοι

σέ μία Μυστική Σύσκεψη στη Βοστίτσα, μέρος απόκεντρο και ασφαλές, με μικρή τουρκική φρουρά, που κράτησε πέντε ημέρες, από 26 έως 30 Ιανουαρίου, με μοναδικό θέμα την οργάνωση του Άγωνα, που θα άρχιζε την 25^η Μαρτίου, όπως ήδη είχε αποφασιστεί. Η Σύσκεψη συνήλθε βέβαια στο πλαίσιο της Φιλικής Έταιρείας, καθώς όλοι ήταν έταίριστές και ήταν αντιπροσωπευτική, καθώς συμμετείχαν εκπρόσωποι από όλη την Πελοπόννησο και άλλοι διά εκπροσώπων τους (Κληρικοί, Ήγούμενοι, πρόκριτοι, έμποροι).

«Η Μυστική Συνέλευση της Βοστίτσας», όπως καταγράφηκε από τους ιστορικούς, είναι το γεγονός που δρομολόγησε την έναρξη της Έπανάστασης του 1821, καθώς αποφασίστηκε η ημερομηνία και ο τρόπος της έναρξής της (συγκέντρωση στρατού, πολεμοφοδίων, χρημάτων κ.λπ.). Η Συνέλευση αυτή ήταν το «τελευταίο προεπαναστατικό γεγονός», όπως τη χαρακτήρισε ο ιστορικός Βασίλειος Σφυρόερας αλλά και το «πρώτο επαναστατικό γεγονός», καθώς αποφασίστηκε να μην υπακούσουν στη διαταγή του Τούρκου διοικητή να πάνε στην Τρίπολη αλλά «να τὸ βαρέσουν στο λεβέντικο».

Επίσης, είναι σημαντικό γεγονός, αφού θεωρείται «Η πρώτη πολιτική πράξη» στην ιστορία της Νεότερης Ελλάδας. Είναι το γεγονός που κατέδειξε τη δύναμη της «Ελληνικής Διαλεκτικής», που μέσα από τις διαλογικές αντιπαραθέσεις καταλήγει σε σωστά συμπεράσματα. Γιατί, πράγματι, στη Συνέλευση μέ-

σα από την προσωπική αντιπαράθεση του Παλαιών Πατρών Γερμανού με τον Παπαφλέσσα –αντιπαράθεση της «σωφροσύνης» με τον «ένθουσιασμό»– κατέληξαν σε «επαναστατική προετοιμασία», καθώς υπήρξε «σύγκρουση» αλλά όχι «ρήξη». Και όπως αναφέρει ο έθνικός μας ποιητής Κωστής Παλαμάς: «Η Μυστική Συνέλευση της Βοστίτσας ήταν Έθνοσυνέλευση, ή άπαρχη της Ελληνικής Πολιτείας (έφημερίδα ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ, Μάρτιος 1920). Και εδώ, ή συμμετοχή του ιερού Κλήρου ήταν έντονη, αφού συμμετείχαν πολλοί Ιεράρχες και οι Ήγούμενοι όλων των Μοναστηριών της περιοχής. Και σ' αυτό το τόσο σημαντικό για τον Άγωνα γεγονός, τὰ Μοναστήρια μας είχαν ρόλο πρωτεύοντα, καθώς συμμετείχαν

ΟΛΟΙ οι Ήγούμενοι τους: τῆς Ἁγίας Λαύρας Καλλίνικος, τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου Γερμανὸς Μπόχλης ἢ Ρέγγλης καὶ ὁ ἱερομόναχος Ἱερόθεος Μεγαλοσπηλαιότης καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ταξιαρχῶν π. Σάββας Βερσοβίτης. Εἶχαν προσκληθεῖ, γιατί ἤξεραν οἱ προεστοὶ ὅτι τὰ μοναστήρια «θὰ ἔμπαιναν μπροστὰ» στὸν Ἀγώνα, ὅπως καὶ ἔγινε, καθὼς μετατράπηκαν σὲ νοσοκομεῖα, ξενοῶνες, ὄπλοστάσια, ἀποθήκες κ.λπ.

Τὰ γεγονότα ὅμως «ἔτρεξαν» πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τῆς Συνέλευσης καὶ τὸ πρῶτο τουφεκίδι τῆς Ἐπανάστασης ἔπεσε στὴν περιοχή τῶν Καλαβρυτῶν, στὸ Ἀγρίδι, στίς 14 Μαρτίου καὶ στὴ Χελωνοσπηλιά στίς 17 Μαρτίου τοῦ 1821!

Ἀλλὰ καὶ μέσα στὰ Καλάβρυτα οἱ Καλαβρυτινοὶ εἶχαν συλλάβει πολλοὺς ἀπὸ τὴν προσωπικὴ φρουρὰ τοῦ βοεβόδα Ἱμπραήμ Ἀρναούτογλου καὶ εἶχε πέσει ἤδη τὸ πρῶτο τουφεκίδι, ἐνῶ τὸν ἴδιο τὸν εἶχαν ἐγκλωβίσει στὸ ἀρχοντικό του, ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ Μάρτη τοῦ 1821.

Ὅρθως, λοιπόν, ἀναφέρει ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στὰ Ἀπομνημονεύματά του, μετὰ τὴ μάχη στὸ Βαλτέτσι, ὅπου μάλιστα θεωρεῖ ὅτι πρωτοστάτησε: «ὅμως, τὰ Καλάβρυτα πρῶτα!»

III. α) Ὁ ρόλος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας. Ἡ Ἐθνικὴ Ἱστορία κάθε ἔθνους καὶ λαοῦ στοιχειοθετεῖται πάνω στὰ γεγονότα, ποὺ πλαισιωμένα μεθ' ἑαυτὰ καὶ συμβολισμοὺς μετουσιώνονται καὶ διαμορφώνουν τὴν Ἐθνικὴ Συνείδηση. Ἡ Ἱερὰ

Καλάβρυτα, 1821

Μονὴ Ἁγίας Λαύρας εἶναι ἄρρηκτα δεμένη μετὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, τόσο στὴ σημειολογία τοῦ Ἀγώνα ὅσο καὶ στὸν θρύλο του, μεθ' ὅ,τι αὐτὸς συμβολίζει γιὰ τὸν ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμό. Καὶ εἶναι γεγονός ὅτι ἡ τελευταία σύσκεψη τῶν Φιλικῶν, πρὶν ἀρχίσει τὸ τουφεκίδι, ἔγινε στὴν Ἁγία Λαύρα, στίς ἀρχὲς τοῦ Μάρτη τοῦ 1821. Ἐκεῖ ἐπιβεβαίωσαν τὶς ἀποφάσεις τῆς Μυστικῆς Συνέλευσης τῆς Βοστίτσας ἀλλὰ τέλεσαν καὶ Θεία Λειτουργία, ὅπου γονατιστοὶ προσευχήθηκαν στὴν Παναγία, παρακαλώντας Τηνὰ τοὺς συμπαρασταθεῖ τὸν Ἀγώνα ποὺ ἀρχίζον, δίνοντας ὄρκο καὶ ὑψώνοντας μάλιστα τὸ ἱστορικὸ Λάβαρο! Σύμφωνα μετὰ πολλὰς πληροφορίες αὐτὸ ἔγινε στίς 17 Μαρτίου, τὴν ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς

τοῦ Ἁγίου Ἀλεξίου! Ἡ Ἐπανάσταση λοιπὸν εἶχε ἤδη ἀρχίσει καὶ ἐπισημασθήκε μετὰ τὴν Δοξολογία πού –προφανῶς– τελέσθηκε τὴν 25ῃ Μαρτίου, ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἡ ὁποία συμβολίζει βέβαια τὸν «ἐρχομὸν καλῶν εἰδήσεων» (πού ἦταν ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐπανάστασης). Τὸ ὅτι ἀναφέρουν τὴν Ἁγία Λαύρα ὡς τόπο ἐκκίνησης τοῦ Ἀγώνα ὄλοι οἱ ἱστορικοὶ, Ἕλληνες καὶ ξένοι, σηματοδοτεῖ τὸν συμβολισμό τῆς συμμετοχῆς τοῦ Κλήρου στὴν Ἐπανάσταση. Τὸ ὅτι δέ, μετὰ Βασιλικὸ Διάταγμα τοῦ Ὁθωνοῦ καθιερώθηκε ἐπίσημα τὸ 1838 ὡς ἡμέρα ἑναρξης τῆς Ἐπανάστασης ἡ 25^η Μαρτίου, σηματοδοτεῖ τὸν συμβολισμό τῆς «θρησκευτικῆς κάλυψης», ἐνῶ τὸ Ἱερὸ Λάβαρο τῆς Ἁγίας Λαύρας συμβολίζει τὴν συμπαράσταση τῆς Παναγίας Θεοτόκου. Ἐπομένως, συμβολικὰ καὶ οὐσιαστικὰ ἡ Ἁγία Λαύρα θεωρεῖται «ὁ ἱερὸς τόπος τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀγώνα». Θρυλὸς καὶ ἱστορία μαζί! Αναμφίβολα στὴ συνείδηση τοῦ Ἑλληνα Ἐπανάσταση τοῦ '21 σημαίνει ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ! Ἄν θέλαμε δὲ νὰ δώσουμε ἕναν χαρακτηρισμὸν –ἐν ὄψει τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν διακοσίων χρόνων ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ '21- θὰ πρέπει νὰ εἶναι αὐτός: «**Η ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ, ΤΟ ΘΡΥΛΙΚΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ**». Τίτλος πέρα γὰρ πέρα ΑΛΗΘΙΝΟΣ!

β) Σημαντικώτατος καὶ τεράστιος εἶναι καὶ ὁ ρόλος τῆς Ἱ. Μονῆς Μεγάλου Σπηλαίου, τόσο στὴν προετοιμασία τοῦ Ἀγώνα ὅσο καὶ στὴ διάρκεια αὐτοῦ.

Πράγματι, τὸ Μέγα Σπήλαιον κατεῖχε ὡς μετόχι τὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἀκτήμονος

Παναγία ἡ Μεγαλοσπηλαιώτισσα

στη νήσο Αντιγόνη τῆς Προποντίδος, ὅταν ἐκεῖ συναντήθηκαν οἱ Φιλικοὶ Ἀσημάκης Ζαΐμης, Ἀνδρέας Λόντος καὶ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, γιὰ νὰ συζητήσουν γιὰ τὴν Ἐπανάσταση, πολὺ πρὶν τὸ 1821! Λειτουργήσε ἐπίσης ὡς κέντρο μύησης στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία. Παράλληλα σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγώνα ἢ συμμετοχὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου ἦταν τεράστια: λειτουργήσε ὡς ξενόνας φιλοξενίας οἰκογενειῶν προεστῶν καὶ ὀπλαρχηγῶν ἀπὸ ὅλη τὴν Πελοπόννησο (π.χ. τῆς οἰκογένειας τῶν Δελιγιανναίων ἀπὸ τὴν Τρίπολη), μὲ ὅλους τοὺς «θησαυροὺς» τους. Λειτουργήσε δὲ καὶ ὡς κέντρο συσκέψεων μεταξὺ τῶν ἀγωνιστῶν. Ἀλλὰ καὶ ὡς κέντρο φιλοξενίας γιὰ γυναϊκόπαιδα, γέροντες καὶ ὄρφανὰ τοῦ πολέμου. Ἐκεῖ κατέφευγαν καὶ εὑρισκαν «ἀποκούμπι» ὕπνου καὶ θαλαπρῆς ὅλοι οἱ κατατρεγμένοι τῆς Ἐπανάστασης. Ἔτσι, μὲ τὸ ξέσπασμα τῆς Ἐπανάστασης, τὸ μοναστήρι φιλοξενούσε πάνω ἀπὸ 3.000 ἄτομα, ἐνῶ οἱ Μοναχοὶ ἦσαν περίπου 450! Μὰ ἡ σπουδαιότερη προσφορά του ἦταν ὅτι λειτουργήσε καὶ ὡς νοσοκομεῖο γιὰ τοὺς τραυματίες τοῦ Ἀγώνα.

Ἐπειδὴ μάλιστα οἱ καλοπροαίρετοι καλόγηροι δὲν μπορούσαν νὰ σιτίσουν τόσα πολλὰ ἄτομα, ὑπάρχει πληθώρα ἐπιστολῶν (βλ. Ἀρχεῖο Ἀνδ. Λόντου) πρὸς τοὺς ἀρμοδίους φορεῖς, νὰ στείλουν τροφές, σιτάρι (γέννημα) καὶ φάρμακα γιὰ τὴν περίθαλψη τῶν τραυματιῶν. Τὸ συγκεκριμένο μοναστήρι ὅμως, πέρα ἀπὸ τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τὴν ἐπιβλητικότητά του, ἔμεινε στὴν ἱστορία καὶ ἔγινε «θρῦλος» ἀπὸ τὴν περιφέρμη

Μάχη τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου

«μάχη τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου», ποὺ διεξήχθη μεταξὺ τῶν Τουρκαλβανῶν τοῦ Ἰμπραήμ καὶ τῶν Μοναχῶν ἀλλὰ καὶ λίγων ὑπερασπιστῶν ἀγωνιστῶν τοῦ μοναστηριοῦ, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1827. Ὁ Ἰμπραήμ ἤθελε διακαῶς νὰ «ἀλώσει» τὸ Μέγα Σπήλαιο, γιατί πίστευε ὅτι θὰ βρεῖ «θησαυροὺς» ἀπὸ χρυσὸ καὶ ἀσήμι. Ἦθελε τὸ μοναστήρι, γιατί εἶχε πληροφορίες ὅτι ἐκεῖ «ἐκρυβαν» τὴ σοδεῖα τῆς σταφίδας, πολὺτιμη τροφή γιὰ τὰ στρατεύματά του. Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα, ἤθελε τὸ Μοναστήρι, γιὰ νὰ πλήξει τὴν Ὀρθόδοξη πίστι μας, τὴν «Ἀχίλλειο πτέρνα» μας, καθὼς ἤξερε ὅτι μόνο

Συλλεκτική γκραβούρα τοῦ Μεγάλου
Σπηλαίου κατὰ τὸ 1870

Ἱερὰ Μονὴ Μεγάλου Σπηλαίου, 2020

τότε –ὄταν χτυπήσει τὸν Ἕλληνα στὴν καρδιά– θὰ «σβήσει» ἡ Ἐπανάσταση! Ἀλλὰ –ἀλαζόνας ὢν– δὲν ὑπολόγισε ὅτι μποροῦσαν νὰ πολεμήσουν καὶ οἱ Μοναχοί! Ἔβαλε μπροστά σχεδὸν 10.000 στρατὸ νὰ ἀντιμετωπίσει «μιά χούφτα» ἀγωνιστές. Ἄς σημειωθεῖ ὅτι εἶχε ἐπιχειρήσει νὰ καταλάβει τὸ μοναστήρι τὰ δύο προηγούμενα χρόνια, 1825 καὶ 1826. Μάλιστα ὁ Σαμὴ ἐφέντης ἔστειλε καὶ ἐπιστολὴ στὶς 19 Ἰουνίου, ποὺ καλοῦσε τοὺς καλογήρους νὰ «παραδώσουν» τὸ μοναστήρι, ὑπογραμμίζοντας: «...νὰ ἔρθετε ἐδῶ εἰς Καλάβρυτα νὰ δώσετε ὑποταγὴν καὶ σὰς ὑπόσχεται ἡ ὑψηλότητά του (ὁ Ἱμπραὴμ δηλ.) μεγάλα χαρίσματα καὶ πολλὰς τιμὰς». Μὰ οἱ γενναῖοι Μοναχοί

ἀπήνησαν μεταξύ ἄλλων: «...ὅταν ἐρχόμεθα εἰς τὸ μοναστήρι καὶ γινόμεθα καλόγεροι, τὸν ἔχομεν τὸν ἐναντὸν μας ἀποθαμένον καὶ δὲν συλλογιζόμεστε θάνατον. Διὰ τοῦτο εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ χρέος μας, κατὰ τὸν ὄρκον μας. Ἡ ἐλευθερία ἢ θάνατος!»). Τότε ἦταν ποὺ οἱ Μοναχοὶ ἔβγαλαν τὰ ράσα, φόρεσαν τὶς φουστάνελες, ὀπλίστηκαν ὅπως ὅπως καὶ πολέμησαν σὰν λιοντάρια! Καὶ νίκησαν! Στὴ μάχη αὐτὴ σκοτώθηκαν 650 Τούρκοι καὶ μόνο ἓνας Ἕλληνας! Νίκησε ἡ Πίστη, νίκησε ἡ Ὀρθοδοξία. Νίκησε ἡ ἐλπίδα. Νίκησε ἡ Παναγία ἡ Μεγαλοσπηλαιώτισσα! Δίκαια λοιπὸν θὰ μπορούσαμε νὰ δώσουμε τὸν χαρακτηρισμὸ « ΜΕΓΑ ΣΠΗΛΑΙΟ, ΤΟ ΕΝΔΟΞΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ»!

γ) Τὸ ἱστορικὸ μοναστήρι τῶν Ταξιαρχῶν, κοντὰ στὸ Αἶγιο, ἔπαιξε ἐπίσης σημαντικὸτατο ρόλο, τόσο προεπαναστατικὰ ὅσο καὶ στὴν Ἐπανάσταση.

Πράγματι, στοὺς «Ταξιάρχες» λειτουργοῦσε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας σπουδαία «Σχολή», ὅπου μάθαιναν γράμματα πολλὰ παιδιά τῶν «φραγιάδων», καθὼς εἶχαν δοθεῖ στὸ μοναστήρι κάποια προνόμια, ἀφοῦ διέθετε τεράστια περιουσία (ὅπως αὐτὴ καταγράφεται στὸν Κώδικα τοῦ μοναστηριοῦ) καὶ κατέβαλε μεγάλα ποσὰ στὴν Πύλη ὡς φόρους, μὲ τὴ μορφή «προσφορᾶς καλῆς θελήσεως. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ συνέβαλε τὸ μοναστήρι τὰ μέγιστα στὴ διατήρηση τῆς γλώσσας καὶ τῆς Πίστεως. Διέθετε δὲ καὶ σπουδαία βιβλιοθήκη μὲ 4.000 παλαιῦπα. Κατὰ τὴν Ἐπανάσταση ἡ Ἱερά Μονὴ Ταξιαρχῶν

Ἱερά Μονὴ Ταξιαρχῶν Αἰγιαλείας

ῶν λειτούργησε ὡς ἀποθήκη πολεμοφοδίων ἀλλὰ καὶ τροφίμων γιὰ τοὺς στρατιώτες τῶν ὀπλαρχηγῶν. Γι' αὐτὸ, ὅταν τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1821 εἰσέβαλε ὁ Κεχαγιάμπης στὴν Αἰγιάλεια, ἔσπευσε ἐναντίον τοῦ μοναστηριοῦ, καθὼς πληροφορήθηκε ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχουν ὄπλα καὶ τροφές.

Ἀλλὰ ἀντιμετωπίστηκε ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα Ζαΐμη, στὴ μάχη τῆς Βόβοδας, ἀφοῦ κατέκαυσε τὴ Βοστιτσα, ποὺ ἦταν ἄδεια ἀπὸ τοὺς Βοστιτσάνους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν βρεῖ καταφύγιο στὸ μοναστήρι καὶ στὶς σπηλιές. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ μοναστηριοῦ στὸν Ἀγώνα ἦταν πράγματι «πολυδιάστατη». Ἀκόμα καὶ πολεμιστὲς Μοναχοὺς ἔδωσε, μεταξύ τῶν ὁποίων ἀναφέρουμε τὸν Παφνούτιο Ρούβαλη καὶ τὸν Ἀργύρη Παπασταθόπουλο, ποὺ ἔβγαλαν τὰ ράσα, φόρεσαν φου-

στανέλες και πολέμησαν ως ήρωες στο Μεσολόγγι, στη μάχη του Λάλα, στην Πάτρα, στην Άκράτα και άλλου. Αλλά και πολλοί, που ανήκαν στο ύπηρετικό ή επίστατικό προσωπικό του μοναστηριού, έφυγαν και υπηρέτησαν ως στρατιώτες άλλοι στο στρατόπεδο του Ανδρέα Λόντου και άλλοι στο Δημητρίου Μελετοπούλου.

Η Μονή είχε ιδιαίτερη σχέση με τον Ανδρέα Λόντο, ο οποίος και φρόντιζε να μην ένοχλείται από τους Τούρκους αλλά δέχτηκε πολλές επιθέσεις κατά τη διάρκεια του Αγώνα. Η σχέση του μοναστηριού με τον Ανδρέα Λόντο υπήρξε και η αιτία να «κακοποιηθεί» από τους άτακτους στρατιώτες του Δημητρίου Μελετοπούλου, κατά τον έμφύλιο του 1824!

Μά και πρίν, την εποχή των Όρλωφικών, οι Άλβανοί, που άφησαν πίσω τους οι Ρώσοι του Όρλώφ, κατέκαυσαν το μοναστήρι και φόνευσαν όλους τους Μοναχούς, μαζί με τους Βοσιτιτσάνους που είχαν καταφύγει εκεί τό 1772. Επιβάλλεται άσφαλώς να επισημάνουμε τη σημαντική συμβολή του συγκεκριμένου μοναστηριού στον Αγώνα του '21, που ήταν κυρίως οικονομική (όπως αναφέρουν επίσημα έγγραφα). Πράγματι, τό πρώτο έτος του Αγώνα ή Ίερά Μονή Ταξιαρχών προσέφερε 4.000 γρόσια και 8.000 γρόσια τό 1822. Πολλές αναφορές επίσης για χρηματική βοήθεια από τό μοναστήρι υπάρχουν σε επιστολές του αρχείου Ανδρέα Λόντου. Αλλά και τά άσημένα ιερά σκεύη «έλιωσαν» οι μοναχοί, συνεισφέροντας οικονομικά στον Αγώνα! Μά και τό με-

τόχι της Ίεράς Μονής Ταξιαρχών, τό μικρό μοναστήρι της «Πεπελενίτσας» άπέναντι, δεινοπάθησε και αυτό κατά τη διάρκεια της Έπανάστασης. Ληλατήθηκε και πυρπολήθηκε...

Επίσης, ή Ίερά Μονή Ταξιαρχών κατείχε για μεγάλο χρονικό διάστημα τό ιστορικό μοναστήρι του Αγίου Νικολάου Βλασίας Καλαβρύτων, τό όποιο δέν φαίνεται ότι συμμετείχε ενεργά στον Αγώνα του '21. Όμως, τό μοναστήρι των Ταξιαρχών εμφάνισε μεγάλο χρέος κατά την Έπανάσταση από τό 1821 έως τό 1823 και ζήτησε άδεια από τον βασιλέα Όθωνα τό 1838 για να εκποιήσει μέρος της περιουσίας του, με σκοπό την έξόφληση του χρέους των 7.813 γροσιών. Θεωρείται δέ πολύ πιθανό να προσέφερε τά χρήματα αυτά για τις άνάγκες του Αγώνα, όπως άλλωστε έκαναν όλα τά μοναστήρια μας.

δ) Τό μοναστήρι του Αγίου Ίωάννου του Θεολόγου στο Βερίνο ή άλλως «Ο Αι-Γιάννης ό Τσετσεβός», μετόχι τότε της Ί. Μονής Ταξιαρχών, είχε και αυτό συμμετοχή στην Έπανάσταση του '21 και μάλιστα στην τελευταία και πιό όδυνηρή περίοδο, καθώς ό Ίμπραήμ είχε «άλλοιώσει» την εθνική συνείδηση –ιδίως των Αχαιών– με τό «τουρκοπροσκύνημα», με πρωτεργάτη τον προδότη Δημήτρη Νενέκο.

Τό τουρκοπροσκύνημα ήταν ό,τι χειρότερο μπορούσε να συμβεί εκείνη την εποχή, γεγονός που ντρόπιασε τον Αγώνα τόσων χρόνων, που έκανε τον Κολοκοτρώνη να «κλάψει» πικρά για τήν... κατάντια μερικών άγωνιστών λέγοντας τη φράση «Φωτιά

Τερά Μονή Αγίου Ιωάννου Βερίνου

καὶ τσεκούρι στοὺς προσκυνημένους». Μέσα σ' αὐτὸ τὸ νοσηρὸ κλίμα, ἕνα σῶμα στρατοῦ τοῦ Ἱμπραήμ, καθοδηγούμενο ἀπὸ τὸν Νενέκο καὶ τὸν τουρκοπροσκυνημένο Γκολφίνο Λουμπιτσιάνο, ἐπιχείρησε νὰ καταλάβει καὶ νὰ λεηλατήσῃ τὸ μικρὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Οἱ Τούρκοι τοῦ Ντελῆ Ἀχμέτ σὲ τρεῖς φάλαγγες καὶ μὲ ἄρκετους προσκυνημένους ὄρμησαν μὲ λύσσα στὸ μοναστήρι, μεσάνυχτα. Οἱ μέσα, λίγοι Μοναχοί, γυναικόπαιδα καὶ μαχητὲς -περίπου 700- χωρὶς τροφὲς καὶ πολεμοφόδια δὲν μπόρεσαν

νὰ ἀντέξουν γιὰ πολὺ. Ὅσοι ἦταν ταμπουρωμένοι γύρω ἀπὸ τὸ μοναστήρι χτυπήθηκαν καὶ διασκορπίστηκαν. Ἄρκετοι φονεύτηκαν καὶ πολλοὶ τραυματίστηκαν βαριά, ἀφοῦ «πιάστηκαν στὰ χέρια» Τούρκοι καὶ Ρωμιοί...! Ἀπὸ τὶς πῦρ ἄγριες μάχες τοῦ Ἀγώνα! Οἱ Τούρκοι μπήκαν στὸ μοναστήρι, τὸ λεηλάτησαν καὶ ἀναχώρησαν πρὸς τὴν Πάτρα. Ἦταν 17 Ἰουλίου τοῦ 1827.

Πρέπει ἐδῶ νὰ ἀναφέρουμε ὅτι ἡ περιοχή μας δεινοπάθησε τὰ μέγιστα ἀπὸ τὴν ἐπίδρομὴ τοῦ Ἱμπραήμ καὶ δόθηκαν φοβερὲς καὶ ἄγριες μάχες γιὰ δύο χρόνια (1826 καὶ 1827). Χαρακτηριστικὰ ἀναφέρουμε τὴ μάχη στὸ Καστράκι καὶ τὴν πολὺ σκληρὴ μάχη τῆς Καυκαριᾶς. Σύμφωνα μὲ ἱστορικὲς πληροφορίες, περίπου 2.500 γυναικόπαιδα χάθηκαν τότε!

ε) Ἰδιαίτερη συμμετοχὴ στὸν Ἀγώνα εἶχε καὶ τὸ μοναστήρι τῶν Ἁγίων Θεοδώρων στὰ Καλάβρυτα. Πολλὲς φορὲς ἔδωσε σιτᾶρι γιὰ τὴν τροφὴ τῶν μαχητῶν ἀλλὰ καὶ ψωμί, ποὺ ζύμωναν οἱ καλόγηροι κάθε μέρα, ἰδιαίτερα τὸν πρῶτο χρόνο τῆς Ἐπανάστασης, ὅπου δὲν ὑπῆρχε ἀκόμα ὀργάνωση καὶ κρατικὴ χρηματοδότηση. Ὑπάρχουν ἐπιστολὲς τοῦ Ἡγουμένου Ἰακώβου πρὸς τοὺς ἀρμοδίους ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς πολεμιστὲς ὀπλαρχηγούς, ποὺ τοὺς διαβεβαιώνει ὅτι θὰ τοὺς προμηθεύσει ὅ,τι μπορεῖ τὸ μοναστήρι νὰ διαθέσει. («Κάνω θύμισιν ὅτι στέλνομε εἰς ὄρδὶ τοῦ Τριποτάμου ἐν πρώτοις, ψωμί ὀκάδες 240», 29 Μαρτίου 1821).

στ) Αναφέρουμε επίσης τὸ μοναστήρι τῆς Μακελλαριάς, ποὺ δὲν θὰ μπορούσε νὰ μείνει ἀνέγγιχτο, καθὼς ἐκεῖ γύρω εἶχε στρατοπεδεύσει ἕνα μεγάλο μέρος τῆς στρατιάς τοῦ Ἰμπραήμ κατὰ τὴ διετία 1826-1827. Σίγουρα οἱ Τοῦρκοι εἶχαν «ἐπισκεφθεῖ» τὸ μοναστήρι. Μάλιστα ὁ θρύλος λέει ὅτι οἱ Τουρκαλβανοὶ δὲν... τόλμησαν νὰ ἐπιτεθοῦν, γιατί ἔγινε ἕνα θαῦμα: ὅταν ἀποφάσισαν οἱ Τοῦρκοι νὰ ἐπιτεθοῦν ὁ Ἠγούμενος τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴν τὸ κάνουν, γιατί ἡ Παναγία ἐκεῖ κάνει πολλὰ θαύματα. Τότε ὁ Τοῦρκος ἀρχηγὸς τοῦ ζήτησε νὰ «πετάξει» ἕνα ἀναμμένο καντήλι ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ μοναστηριοῦ κάτω στὸν γκρεμὸ καὶ ἐὰν δὲν σπάσει τότε θὰ «πειστεῖ» καὶ δὲν θὰ τὸ κυριεύσει. Αὐτὸ ἔγινε καί... ὦ τοῦ θαύματος! Τὸ καντήλι ἔμεινε ὄρθιο καὶ ἀναμμένο! Ἔτσι οἱ Τοῦρκοι δὲν τὸ πάτησαν! Τὸ θαῦμα βεβαίως ἀποδόθηκε στὴν Παναγία!

Ἄν καὶ ἡ Ἱστορία ἔχει γραφεῖ καὶ δὲν ξαναγράφεται, ὀδεύοντας πρὸς τὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὰ 200 χρόνια ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, καλὸ εἶναι νὰ «ξαναδοῦμε» κάποιες πτυχὲς τῆς ἱστορίας ἐκείνης τῆς ἐνδοξῆς περιόδου, οἱ ὁποῖες ἔχουν... ἀποσιωπηθεῖ, ὅπως εἶναι ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, τῶν Μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηριῶν μας στὸν Ἀγώνα, ποὺ ἦταν ὄντως καταλυτικὴ, καθὼς «*Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ἦταν ἕνα γεγονός, ποὺ κανένα ἄλλο στὴν ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων δὲν παρουσιάζει τόσας δραματικὰς ἐναλλαγὰς, τόσας τρομακτικὰς μεταπτώσεις, εἰς πολλὰ δὲ καὶ καταπληκτικὰς ἀντιθέσεις, ὅσας πα-*

Ἐρὰ Μονὴ Μακελλαριάς Καλαβρύτων

ρουσιάζει ὁ ἀγὼν τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων...», ὅπως ἀναφέρει ὁ Διονύσιος Κόκκινος.

Καταληκτικὰ ὑπογραμμίζεται ὅτι ὁ Ἀγὼνας αὐτός, ἀφοῦ ὀργανώθηκε στὴ Μυστικὴ Συνέλευση τῆς Βοστίτσας, ξεκίνησε πρῶτα ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα καὶ τὴν Πάτρα, μὲ ἔντονη καὶ θυσιαστικὴ τὴ συμμετοχὴ τῶν μοναστηριῶν μας!

Βάνα Μπεντεβὴ
Φιλὸλογος - Ἱστορικός

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Η ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ Μονή της Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων διεκδικεί την πρωτοπορία του Αγώνα κατά την έναρξη της Έπανάστασης του 1821. Στη συνείδηση των άπανταχού της γής Έλλήνων είναι ταυτισμένη με τα έλληνορθόδοξα ιδεώδη και τις ύψηλες εθνικές μας αξίες.

Ως κοιτίδα και λίκνο της Έθνικής μας Παλιγγενεσίας, όπου άρχισε ο αγώνας του υπόδουλου Έλληνικού γένους για την αποτίναξη του τυραννικού οθωμανικού ζυγού, εύλογο είναι να κατέχει πρωταρχική θέση στις καρδιές των Έλλήνων.

Στο λαοπρόβλητο αυτό μοναστήρι της Ίερᾶς μας Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, ως γνωστόν, υψώθηκε τον Μάρτιο του 1821 από τον Έπίσκοπο Παλαιών Πατρών Γερμανό το χρυσοκέντητο Λάβαρο της Έλληνικής Έπανάστασης.

Ένδοξο σύμβολο και κιβωτός της ελευθερίας μας, αποτελεί ουσιαστικά την πρώτη σημαία του Έλληνικού Έθνους και φυλάσσεται στη Μονή ως ανεκτίμητος ιστορικός θησαυρός μαζί με πλήθος ακόμη πολιτισμων κειμηλίων εθνικής και πνευματικής αξίας παρά τις καταστροφές και τις λεηλασίες που γνώρισε. Παρεμπιπτόντως άξιζει να σημειωθεί ότι στην Αγία Λαύρα φυλάσσεται και η σепτή κάρρα του Αγίου Αλεξίου, δώρο στη Μονή του αυτοκράτορα Μανουήλ του Παλαιολόγου.

Ο έπετειακός έορτασμός των 200 ετών από την έναρξη της Έπανάστασης προσφέρεται ως ευκαιρία και άφορμή, για να διατρανώσουμε αποφασιστικά το μήνυμα ότι τα έθνη, που άναβαπτίζονται στα νάματα της ιστορικής τους μνήμης, άντλουν δύναμη και βαδίζουν άλώβητα προς το μέλλον.

Κατά τον Διονύσιο Σολωμό το έθνος πρέπει να μάθει να θεωρεί εθνικό, ό,τι είναι άληθινό. Συνεπώς ή Αγία Λαύρα, όπου ο θρύλος επιχειρεί πολλάκις –μά πάντα άνεπιτυχώς– να ξεπεράσει την ιστορία, διαθέτει το συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των πολέμιων της ιστορικής άλήθειας, να άποτελεί, με τη δύναμη του Πανάγαθου Θεού, φάρο, πυξίδα και φώς Άληθινό και άναλλοίωτο στο διάβα των αιώνων.

Ο Καθηγούμενος
Άρχιμανδρίτης Ευσέβιος Σπανός

Ο ιστορικός Ναός της Αγίας Λαύρας

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΤΟΥ ΠΑΛΛΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΕΛΗΜΟΣΙΕΥΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ
LE CONSTITUTIONNEL JOURNAL DU COMMERCE,
POLITIQUE ET LITTÉRAIRE
ΠΑΡΙΣΙ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1821

«ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ»

Διακήρυξις τοῦ Γερμανοῦ, Ἐξάρχου τῆς πρώτης
κατὰ τὴν τάξιν Ἀχαΐας, Αρχιεπισκόπου Πατρῶν,
πρὸς τὸν Κληρον καὶ τοὺς πιστοὺς τῆς Πελοποννήσου,
ἢ ὅποια ἐξέφωνήθη ἐντὸς τῆς Μονῆς τῶν Ἀδελφῶν
τῆς Λαύρας τοῦ ὄρους Βελιά τὴν 8ην (20ήν) Μαρτίου
1821.

«Πολυαγαπημένοι μας ἀδελφοί, ὁ Κύριος, ὁ ὁ-
ποῖος ἐτιμώρησε (ἐνν. διὰ τῆς ὑποδουλώσεως εἰς
τὸν κατακτητὴν) τοὺς πατέρας μας καὶ τὰ τέκνα των,
σᾶς ἀναγγέλλει διὰ τοῦ στόματός μου τὸ τέλος τῶν
ἡμερῶν τῶν δακρῶν καὶ τῶν δοκιμασιῶν. Ἡ φωνὴ
Του εἶπε ὅτι θὰ εἴσθε ὁ στέφανος τοῦ κάλλους Του
καὶ τὸ διάδημα τῆς Βασιλείας Του. Ἡ ἀγία Σιών δὲν
θὰ παραδοθῆ πλέον εἰς τὴν ἐρήμωσιν (Ἡσαΐα 62,3).
Ὁ ναὸς τοῦ Κυρίου, ὁ ὅποιος ἐβεβηλώθη, ὡσάν
ἕνας ἄθλιος χῶρος, τὰ σκευὴ τῆς δόξης, τὰ ὅποια
ἐσύρθησαν εἰς τὸν βοῦρρον (Α' Μακαβ. 2,8-9), θὰ

Παρ. 61 - 6 ΤΟΥΤΟΥ 1821

LE CONSTITUTIONNEL
JOURNAL DU COMMERCE POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

EXTÉRIEUR.
PELOPONNÈSE.

Allocution de Germanicus, exarque de la première Achaïe, archevêque de Patras, au clergé et aux fidèles du Péloponnèse, prononcée dans le couvent des frères Laurens du mont P'duin, le 8 (20) mars 1821.

Nos très-chers frères, le Seigneur qui a frappé vos pères et leurs enfans, vous annonce, par ma bouche, la fin des jours de larmes et de douleurs. Sa voix a dit: Que vous serviez la couronne de souffrance et le diadème de son royaume. La sainte Sion ne sera plus livrée à la desolation (Isaïe. 62. 3.) Le temple du Seigneur, traité comme un lieu ignoble, ses vases de gloire traités dans la fange (1 Mach. 2. 8. 9), voit avec regret l'abîme a créé l'abîme (Ps 41. 8.); les miséricordes antiques du Seigneur (Lamenté-Jérém. 5. 1.) vont disparaître sur son peuple. La croix pure des Tares a combattu en vain des iniquités, l'heure d'eu purger la Cité est arrivée, suivant la parole de l'Eternel Chasse l'esclave et son fils (Genèse. 21. 10) Aimez-vous donc, race hellénique, deux fois illustre par vos pères; armés-vous du zèle de Dieu: que chacun de vous crève le glaive; car il est préférable de mourir les armes à la main que de s'opprobrier du sanctuaire et de la patrie (Ps 44. 4.) Brisons nos fers et le joug que chaque nous impose (Ps. 2. 3.) car nous sommes les héritiers de Dieu et les co-héritiers de J.-C. (Ps 38. 17.)

D'autres que votre prélat nous parlent de la gloire de vos ancêtres et moi je vous rappelle le nom de Dieu auquel nous devons un amour plus fort que la mort. (Cant. 8. 6.)

Demain, précédés de la croix, nous marcherons vers cette ville de Patras, dont le territoire est sanctifié par le sang du glorieux martyr le saint André. Le Seigneur, contemplez votre écouage et pour ajouter aux forces qui doivent vous animer, je vous relève du ciel une carême que nous observons. Soldats de la croix, c'est la cause même du ciel que vous êtes appelés à défendre. Au nom du Père, du Fils et du Saint Esprit soyez Lévis et absous de tous vos péchés

γίνουιν καταγιγίς! Ἡ ἄβυσσος τὴν ἄβυσσον ἐπικα-
λεῖται (Ψαλμ. 41,8) ἢ παλαιόθεν (δηλ. ἡ ἐγνωσμένη)
εὐσπλαγχνία τοῦ Κυρίου (Θρηνοὶ Ἱερεμίου 5,1) θὰ
ἐπισκίαση τὸν λαόν Του.

Ἡ φυλὴ τῶν Τούρκων ὑπερέβη τὸ μέτρον τῶν ἀνο-
μιῶν, ἡ ὥρα τοῦ καθαρμοῦ ἐφθασε, συμφώνως πρὸς
τὸν λόγον τοῦ Αἰωνίου: «νά πετάξης ἔξω, νά διώ-
ξης, τὸν σκλάβον καὶ τὸν υἱόν του» (Γενεσ. 21,10).
Νά εἴσθε, λοιπόν, ἀγαπημένοι, ὦ γένος τῶν Ἑλλή-
νων, φυλὴ Ἑλληνικὴ, (ἐνν. καθὼς εἴσθε) δύο φορὲς
δοξασιμένοι ἀπὸ τοὺς Πατέρες σας, ὀπισθίητε

μέ τόν ζῆλον τοῦ Θεοῦ, ἕκαστος ἐξ ὑμῶν ἄς ζῶσθῃ τήν ρομφαίαν του, διότι εἶναι προτιμώτερον νά ἀποθάνῃ τις μέ τά ὄπλα ἀνά χεῖρας, παρά νά καταισχύνη τά ἱερά τῆς Πίστεώς του καί τήν Πατρίδα του (Ψαλμ. 44,4). Ἐμπρός λοιπόν «ἄς συντρίψωμεν τά δεσμά, τόν ζυγόν ὁ ὁποῖος ἐπικάθηται ἐπί τήν κεφαλὴν μας» (Ψαλμ. 2,3), διότι εἴμεθα οἱ κληρονόμοι τοῦ Θεοῦ καί οἱ συγκληρονόμοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ψαλμ. 8,17).

Οἱ ἄλλοι, καί ὄχι ἐμεῖς οἱ Ἰερωμένοι (κατά λέξιν: ἐκτός τοῦ ἱερατείου σας), θά σᾶς ὀμιλήσουν διά τήν δόξαν τῶν προγόνων σας. Ἐγώ ὅμως θά σᾶς ἐπαναλάβω τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πρὸς τόν Ὅποῖον ὀφείλομεν ἀγάπην ἰσχυροτέραν καί ἀπό τόν θάνατον (Ἄσμα Ἀσμάτων 8,6).

Ἀδριον, ἀκολουθοῦντες τόν Σταυρόν, θά βαδίσωμεν πρὸς αὐτήν τήν πόλιν τῶν Πατρῶν, τῆς ὁποίας ἡ γῆ εἶναι ἠγιασμένη ἀπό τό αἷμα τοῦ ἐνδόξου Μάρτυρος Ἀποστόλου Ἁγίου Ἀνδρέου. Ὁ Κύριος θά ἐκατονταπλασιάσῃ τό θάρρος σας. Ἴνα δέ προστεθοῦν εἰς ὑμᾶς αἱ ἀναγκαῖαι διά νά ἀναζωογονηθῆτε δυνάμεις, σᾶς ἀπαλλάσσω ἀπό τήν νηστείαν τῆς Τεσσαρακοστῆς, τήν ὁποῖαν τηροῦμεν.

Στρατιῶται τοῦ Σταυροῦ, ὅτι καλεῖσθε νά ὑπερασπισθῆτε, εἶναι αὐτό τοῦτο τό θέλημα τοῦ Οὐρανοῦ! Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νά εἶσθε εὐλογημένοι καί συγκεχωρημένοι ἀπό πάσας τὰς ἁμαρτίας σας».

Ἀνδριάντας τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ
στήν Ἁγία Λαύρα

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΜΒΡΑΗΜ ΠΑΣΑ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΓΓΑΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

«Εὐγενέστατε ἠγοῦμενε
καὶ ἐπίλοιποι παπᾶδες καὶ καλόγεροι
Μεγάλου Σπηλαίου.

Σᾶς σημειῶνω ὅτι εἴμεθα φερμένοι μὲ τὸν ὑψη-
λότατον Ἰμβραῆμ Πασάν ἀφέντη μας εἰς κάμπον
Καλαβρύτων ἐδῶ καὶ τέσσαρες ἡμέρες προτηνότε-
ρα καὶ ἔχομεν μεγάλας ὀρδινίας καὶ ἐτοιμασίας διὰ
τὴν πολιορκίαν μοναστηρίου Μεγάλου Σπηλαίου.
Καὶ ὡς τάχῃ προσμένομεν νὰ μᾶς ἔλθουν καὶ τόπια
καὶ αἱ μπόμπες καὶ ἀρκετὰ σύνεργα διὰ μῆνες καὶ
ἐπειτα ἀπὸ μία ἢ καὶ δύο ἡμέρας νὰ ρίξωμεν τὰ
ὀρδιά μας περὶ πολιορκίας τοῦ μοναστηρίου, εἰς
αὐτὰ τὰ μέρη διὰ τοῦτο σᾶς φανερώνω ὅτι νὰ λυ-
πηθῆτε τὸ μοναστήρι σας νὰ μὴν τύχη καὶ χαλάση
καὶ ὅ,τι εἰς τὸν ἄλλον καιρὸν δὲν ἐχάλασε μὴν τύχη
καὶ χαλάση· καὶ τώρα μάλιστα οἱ πλέον ἄγνωστοι
(οἱ ἀμαθέστεροι) ἀπὸ λόγου σας ἦρθαν καὶ προσε-
κύνησαν τὸν ἀφέντη μας καὶ ἐγλύτωσαν τὰ χωριά
τους καὶ τόσον λαὸ καὶ τὴν ζωὴν τους καὶ τὸ πρᾶγ-
μα τους. Λοιπὸν τοῦ λόγου σας εἴσθε γνωστικότε-
ροι ἀπὸ ἐκείνους καὶ θέλει στοχασθῆτε τὸ κάθε
πρᾶγμα καλλίτερα. Παρὰ πάνω δὲν σᾶς γράφω,

θέλει πληροφορηθῆτε καὶ ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ
φίλου μου τοῦ Φωτῆλα, θέλει σᾶς συμβουλευσῆ ὁ
ἴδιος.

Ἦγοῦμενε, θέλει στοχασθῆς ἐτοῦτο τὸ κίνημα
τῶν Ρωμαίων δὲν θέλει εὖγει σὲ κεφάλι. Λοιπὸν
σὴν φρόνιμος ὅπου εἶσαι στοχάσου βαθειὰ πὼς δὲν
εὐρίσκεις καλὸ τέλος καὶ θὰ εἶσαι νικημένος θέλεις
ἐξεύρη ὅτι αὐτὸ ὅπου σᾶς γράφω, τὸ γράφω μὲ τοῦ
ὑψηλοτάτου ἀφέντη μας τὸν ὀρισμὸν καὶ νὰ μὲ
ἀποκριθῆτε εἰς τὰ ὅσα σᾶς γράφω.

Σάμη Ἐφέντης
τῆ 21ῃ Ἰουνίου 1827
Σεγεζτιπ ἐφέντης (Τ.Σ.)»

ἈΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ἨΓΟΥΜΕΝΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ (22 ἸΟΥΝΙΟΥ)

«Ὑψηλότατε ἀρχηγέ
τῶν Ὄθωμανικῶν ἀρμάτων,
χαῖρε.

Ἐλάβαμεν τὸ γράμμα σου καὶ εἶδομεν τὰ ὅσα
γράφεις, ἠξεύρομεν πὼς εἶσαι εἰς τὸν κάμπον τῶν
Καλαβρύτων πολλὰς ἡμέρας καὶ ὅτι ἔχεις ὅλα τὰ
μέσα τοῦ πολέμου. Ἡμεῖς διὰ νὰ προσκυ-

νήσωμεν εἶναι ἀδύνατον, διότι εἴμεθα ὀρκισμένοι εἰς τὴν πίστιν μας, ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν πολεμοῦντες καὶ κατὰ τὸ χαῖνι μας δὲν γίνεται νὰ χαλάσῃ ὁ ἱερὸς ὄρκος τῆς πατρίδος μας.

Σὲ συμβουλεύουμε ὅμως νὰ ὑπάγῃς νὰ πολεμήσῃς σὲ ἄλλα μέρη, διότι, ἂν ἔλθῃς ἐδῶ νὰ μᾶς πολεμήσῃς καὶ μᾶς νικήσῃς, δὲν εἶναι μέγαν κακόν, διότι θὰ νικήσῃς παπάδες, ἂν ὅμως νικηθῆς, τὸ ὅποιον ἐλπίζομεν ἄφευκτα, μετὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, διότι ἔχομεν καὶ θέσιν δυνατὴν καὶ θὰ εἶναι ἐντροπή σας καὶ τότε οἱ Ἕλληγες θὰ ἐγκαρδιωθοῦν καὶ θὰ σὲ κυνηγοῦν πανταχοῦ.

Ταῦτα σὲ συμβουλεύομεν καὶ ἡμεῖς, κἄμε ὡς γνωστικὸς τὸ συμφέρον σου, ἔχομεν καὶ γράμματα ἀπὸ τὴν βουλὴν καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, ὅτι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν πολλὴν βοήθειαν θὰ μᾶς στείλῃ, παλληκάρια καὶ τροφὰς καὶ ὅτι, ἢ θὰ ἐλευθερωθῶμεν τάχιστα, ἢ θὰ ἀποθάνωμεν κατὰ τὸν ἱερὸν ὄρκον τῆς Πατρίδος μας.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ὁ Ἠγούμενος

καὶ σὺν ἐμοὶ παπάδες καὶ καλόγεροι

τῆ 22α Ἰουνίου 1827,

Μέγα Σπήλαιον»

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ

τοῦ ἔτους βκα΄

2021

Ἰνδικτιῶνος 14

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου 7529

Ἡλίου κύκλοι 25

Σελήνης κύκλοι 5

Σελήνης θεμέλιον 1

Τὸ Τριώδιον ἄρχεται Φεβρουαρίου 21.

Ἦχος δ΄ – Ἐωθινὸν Δ΄

Ἡ Ἀπόκρεω γίνεται Μαρτίου 7.

Ἡ Μ. Τεσσαρακοστή ἄρχεται Μαρτίου 15.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς, Πέμπτη Β΄ Ἰηστειῶν

Νομικόν Φάσκα, Μαΐου 1

Λατίνων Πάσχα, Ἀπριλίου 4

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Μαΐου 2

Ἡ Ανάληψις, Ἰουνίου 10

Ἡ Πεντηκοστή, Ἰουνίου 20

Τῶν Ἁγίων Πάντων, Ἰουνίου 27

Ἰηστεία Ἁγ. Ἀποστόλων, ἡμέρα 1

Μνήμη αὐτῶν, ἡμέρα Τρίτη

Κοίμησις Θεοτόκου, ἡμέρα Κυριακή

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

1	Π		† ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου Μεγάλου
2	Σ		Σιλβέστρου πάπα Ρώμης, Σεραφείμ Σάραφ, Θεαγένους ιερ.
3	Κ		† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ, Μαλαχίου προφ., Γορδίου μάρτ.
4	Δ		Σύναξης 70 Αποστόλων, Θεοκτίστου, Νικηφόρου Λεπρού
5	Τ		Θεοπέμπτου, Θεωνά μάρτυρος, Συγκλητικής οσίας
6	Τ	☾	† ΤΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Π		† Η Σύναξης Ιωάννου του Προδρόμου και Βαπτιστού
8	Π		Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου ΚΠόλεως
9	Σ		Πολυεύκτου μάρτυρος, Εύστρατιου οσίου
10	Κ		† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανού
11	Δ		Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Αγαπίου οσίου
12	Τ		Τατιανής, Εύθασίας, Μερτίου και Πέτρου μαρτύρων
13	Τ	☉	Ερμούλου, Στρατονίκου μαρτ., Μαζίμου καυσοκαλυβίτου
14	Π		Αγνής μάρτυρος, Τών εν Σινά αναιρεθέντων Αββάδων
15	Π		Παύλου του Θηβαίου, Ιωάννου του Καλυβίτου
16	Σ		Προσκύνησις αλύσεως Πέτρου, Πενσίππου, Νεονίλλης
17	Κ		† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ, Αντωνίου Μεγάλου, Αντωνίου Βεροίας
18	Δ		† Αθανασίου και Κυρίλλου πατριαρχών Αλεξανδρείας
19	Τ		† Μάρκου Εύγενικου, Μακαρίου Αιγ., Αρσενίου Κερκ.
20	Τ	☽	† Εύθυμίου του Μεγάλου, Ζαχαρίου Άρτης
21	Π		Μαζίμου όμολογητού, Νεοφώτου, Εύγενίου μάρτυρος
22	Π		† Τιμοθέου άποστόλου, Αναστασίου του Πέρσου
23	Σ		Κλήμεντος Αγκύρας, Αγαθαγγέλου μ., Διονυσίου Ολύμπου
24	Κ		† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ, Ξένης όσ., Ζωσιμά όσ., Βαβύλα ιερομάρτ.
25	Δ		† Γρηγορίου Θεολόγου, Αύξεντιου νεομάρτυρος
26	Τ		Ξενοφώντος οσίου, Συμεών Παλαιού, Κλήμεντος Αθηναίου
27	Τ		Ανακομιδή λειψάνων Ιωάννου του Χρυσοστόμου
28	Π	☾	Εσραήμ του Σύρου, Παλλαδίου και Τακόβου οσίων
29	Π		Ανακομιδή λειψάνων Ιγνατίου Θεοφόρου
30	Σ		† Τών Τριών Ιεραρχών, Ανάμν. Εύρ. εικ. Εύαγγελ. Τήνου
31	Κ		† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ, Κύρου και Ιωάννου Αναργύρων, Αρσενίου

Επεξήγηση συμβόλων φάσεων τής Σελήνης

Νέα Σελήνη

Πρώτο Τέταρτο

Πανσέληνος

Τελευταίο Τέταρτο

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΣΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8	Μάρκ. α΄ 1-8	πλ. α΄/Η΄
6	Τίτ. β΄ 11-14, γ΄ 4-7	Ματθ. γ΄ 13-17	—/—
10	Έφες. δ΄ 7-13	Ματθ. δ΄ 12-17	πλ. β΄/Θ΄
17	Έβρ. ιγ΄ 17-21	Λουκ. ιζ΄ 12-19	βαρύςΓ΄
24	Α΄ Τιμ. α΄ 15-17	Λουκ. ιη΄ 35-43	πλ. δ΄/ΙΑ΄
31	Α΄ Τιμ. δ΄ 9-15	Λουκ. ιθ΄ 1-10	α΄/Α΄

Από τις 26 ως τις 30 Ιανουαρίου 1821 έγινε στη Βοστίτσα, –όπως λεγόταν τότε τὸ Αἴγιο– ἡ Μυστική Συνέλευση τῆς Βοστίτσας, ὅπου συμμετεῖχαν ἀντιπρόσωποι τῶν προεστῶν Πάτρας, Αἰγίου καὶ Καλαβρύτων, Ἀρχιερεῖς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, καπεταναῖο ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο καὶ ὁ Παπαφλέσσας, μὲ σκοπὸ τὴν ὀργάνωση καὶ τὸν προσδιορισμὸ τοῦ χρόνου ἔναρξης τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασης στὴν Πελοπόννησο.

Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως

Σπ. Τρικοῦπη (διασκευῆ)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

1	Δ	Τρύφωνος μάρτ., Περπέτουας, Αναστασίου νεομάρτυρος
2	Τ	† Η Ύπαπαντή του Ήσού Χριστού
3	Τ	Συμεών Θεοδόχου, Άννης προφήτιδος, Σταματίου
4	Π	☞ Ίσιδώρου του Πηλουσιούτου, Νικολάου όμολογητού
5	Π	Αγάθης μάρτυρος, Θεοδοσίου έν Σκοπέλω
6	Σ	† Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως, Βουκόλου επίσκόπου Σμύρνης
7	Κ	† ΙΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Παρθένου Λαμψάκου, Λουκά έν Στ.
8	Δ	Ζαχαρίου προφήτου, Θεοδώρου του Στρατηλάτου
9	Τ	Νικηφόρου μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίας
10	Τ	† Χαράλαμπος ιερομ. , Αναστασίου Ίερος., Ζήνωνος Ταχ.
11	Π	☛ † Βλασίου ιερομάρτυρος , Θεοδώρας τής Αύγουστης
12	Π	Μελετίου Αντιοχείας, Αντωνίου πατριάρχου ΚΠόλεως
13	Σ	Ακύλλα και Πρισκίλλης άποστόλων, Μαρτινιανού όσιού
14	Κ	† ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Αύξεντίου, Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Δ	Όνησίμου άποστόλου, Εύσεβίου όσιού, Ανθίμου έν Χίω
16	Τ	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανού πατριάρχου ΚΠόλεως
17	Τ	† Θεοδώρου του Τήρωνος , Μαρκαίου και Πουλχερίας
18	Π	Λέοντος πάπα Ρώμης, Αγαπητού όμολογητού
19	Π	☛ † Φιλοθέης Αθηνάϊας , Φιλήμονος και Αφρίας άποστόλων
20	Σ	Λέοντος επίσκόπου Κατάνης, Αγάθωνος πάπα Ρώμης
21	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (Αρχή Τριωδίου)
22	Δ	Τών έν τοις Εύγενίου μάρτυρος, Θαλασσιού όσιού
23	Τ	Πολυκάρπου Σμύρνης ιερομάρτυρος, Γοργονίας όσιας
24	Τ	† Α΄ και Β΄ εύρεσε τιμ. Κεφαλής Ίωάννου Προδρόμου
25	Π	Ταρασίου πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου επίσκόπου Σκοπέλου
26	Π	† Φωτεινής Σαμαρειτίδος , Πορφυρίου επίσκόπου Γάζης
27	Σ	☞ Στεφάνου, Γελασίου μάρτυρος, Προκοπίου Δεκαπολίτου
28	Κ	† ΑΣΩΤΟΥ , Βασιλείου όμ., Κυράνης νεομ., Κασσιανού

«Η θεία πρόνοια, ὡ φίλοι συμπατριῶται, εὐσπλαγχνισθεῖσα πλέον τὰς δυστυχίας μας, ἠδὸδῆκσεν οὕτω τὰ πράγματα, ὥστε μέ μικρόν κόπον θέλομεν ἀπολαύση μέ τήν ἐλευθερίαν πᾶσαν ἐδόμοιάν».

Αλέξανδρου Ύψηλάντη

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΣΤΩΝ			
	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Β΄ Κορ. ζ΄ 1-10	Ματθ. κε΄ 14-30	β΄/Β΄
14	Β΄ Κορ. ζ΄ 16-ζ΄ 1	Ματθ. ιε΄ 21-28	γ΄/Γ΄
19	Β΄ Πέτρ. α΄ 1-10	Μάρκ. ιγ΄ 1-9	—
21	Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15	Λουκ. ιη΄ 10-14	δ΄/Δ΄
28	Α΄ Κορ. ζ΄ 12-20	Λουκ. ιε΄ 11-32	πλ. α΄/Ε΄

«Τώρα νά ιδεῖς τόν πόλεμο,
τό κλέφτικο ντουφέκι,
πῶς πολεμάει ὁ Πετιμεζάς
κι ὁ καπετάν Σωτήρης.
Τοῦ Δράμαλη τ΄ ἀπομεινάρια
λῶσαν΄ στά Μαῦρα Λιθάρια».

Ἱστορικό δημοτικό τραγούδι

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

1	Δ	Ευδοκίας όσιομάρτυρος, Μαρκελλίου μάρτυρος
2	Τ	Νικολάου Πλανά, Ήσυχίου και Ευθαλίας μαρτύρων
3	Τ	Ευτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μαρτύρων
4	Π	Γερασίου Ἰορδανίτου, Παύλου και Ἰουλιανῆς μαρτύρων
5	Π	Κόνωνος όσιου, Αρχελάου, Εὐλαμπίου
6	Σ	☞ † ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ , Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μ., Εὐρέσις Τ. Σταυροῦ
7	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ , Λαυρεντίου όσ. , Βασιλέως ἱερομάρτυρος
8	Δ	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ἐρμοῦ άποστόλου
9	Τ	† Άγιον Τεσσαράκοντα Μαρτύρων , Καισαρίου θαυματ.
10	Τ	Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ, Αναστασίας Πατρικίας
11	Π	Σοφρονίου Ἱεροσολ., Θεοδόρας ἐν Ἄρτι, Τροφίμου μάρτ.
12	Π	Συμεών Ν. Θεολόγου, Θεοφάνους όμ., Γρηγορίου Διαλόγου
13	Σ	☉ Ανακομιδῆ λειψ. Νικηφόρου ΚΠόλεως, Πουπλίου όσιου
14	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Βενεδίκτου όσ., Εὐσεχίμονος ἐπ. Λαμψάκου
15	Δ	† Καθαρά Δευτέρα , Ἀγαπίου μάρτ., Ἀριστοβούλου άποστ.
16	Τ	Σαββίνου, Ρωμανοῦ μάρτυρος, Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ
17	Τ	† Άλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ , Θεοστηρίκου όμολ.
18	Π	Κυρίλλου πατρ. Ἱεροσολύμων, Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος
19	Π	† Ά Χαιρετισμοί , Χρυσάνθου και Δαρείας μαρτύρων
20	Σ	† Θάψμα κολλ. άγ. Θεοδώρου , Τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀγ. Σάββα άν.
21	Κ	☽ † Ά ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ορθοδοξίας) , Τακόβου όμολογητοῦ
22	Δ	Βασιλείου Ἀγκύρας, Καλλινίκης μάρτυρος
23	Τ	Νίκωνος ἱερομάρτ. και 199 μαρτύρων, Λουκά Κορίνθου
24	Τ	Ἀρτέμιου, Ζαχαρίου, Παρθενίου πατριάρχου ΚΠόλεως
25	Π	† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Εθνική εορτή)
26	Π	† Β' Χαιρετισμοί , Σίναξις Ἀργαγγέλου Γαβριήλ.
27	Σ	Ματρώνης όσιας, Φιλήτου και Λυδίας μαρτύρων
28	Κ	☺ † Β' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγορίου Παλαμά) , Παρτίωνος όσιου
29	Δ	Μάρκου ἐπισκ. Ἀρεθουσίων, Ἰωνά και Βαραζησίῳ μαρτ.
30	Τ	Εὐβούλης μάρτυρος, Ζαχαρίου ἐπισκόπου Κορίνθου
31	Τ	Υπατίου και Ἀκακίου ἱερομαρτύρων

«Στῆν διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας ἡ Ἐκκλησία κατόρθωσε νά ἐπιβιώσει. Καί ὅσο ἡ Ἐκκλησία ἐπεβίωσε, τό ἔθνος δέν μποροῦσε νά πεθάνει».

Στῆβεν Ράνσιμαν

ΜΑΡΤΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Α' Κορ. η' 8-θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	πλ. β' / ζ'
14	Ῥωμ. τγ' 11-1δ' 4	Ματθ. ζ' 14-21	βαρός/Ζ'
21	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰω. α' 44-52	πλ. δ' / Η'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	—/—
28	Ἐβρ. α' 10-β' 3	Μάρκ. β' 1-12	α' / Θ'

«Στις 25 Μαρτίου 1821 ὁ Ἐπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός με τοὺς προκρίτους Καλαβρύτων, Ἄνδρ. Ζαῖμη και Αἰγίου, Ἄνδρ. Λόντο ὕψωσαν τῆ σημαία τῆς Ἐπανάστασης στο μοναστήρι τῆς Ἁγίας Λαύρας και κήρυξαν τὴν ἔναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης. Ἐκεῖ, ὕστερα ἀπὸ κατανυκτικὴ λειτουργία, ὁ φλογερὸς Ἐπίσκοπος κάτω ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ πλάτανο κάλεσε τοὺς γενναίους πολεμιστές, νὰ ὀρκιστοῦν «ἐλευθερία ἢ θάνατος».

Παλιὸ σχολικὸ βιβλίον:
Ἱστορία τῶν Νεωτέρων Χρόνων
γιὰ τὴν Στ' Δημοτικῶν, σελ. 46

ΔΠΡΙΛΙΟΣ 2021

1	Π		Μαρίας Αιγυπτίας, Γεροντίου και Βασιλείδου μαρτύρων
2	Π		† Γ' Χαιρετσοί , Θεοδόρας Παρθένου, Τίτου όσιού
3	Σ		Ίωσήφ Ύμνογράφου, Νικήτα όμολογητό
4	Κ	☾	† Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως) , Θεωνά όσιού
5	Δ		Κλαυδίου, Διοδόρου, Νικηφόρου μαρτύρων
6	Τ		Γρηγορίου Σινάιτου, Εϋτυχίου πατριάρχου ΚΠόλεως
7	Τ		Καλλισπίου και Ακυλίνης μαρτύρων
8	Π		Ήρωδιανος, Ρούφου, Έρμου άποστ., Κελεστίνου Ρώμης
9	Π		† Δ' Χαιρετσοί , Εϋψυχίου μάρτ., Βαδίου ιερομάρτυρος
10	Σ		Γρηγορίου Ε' ιερομ., Τερεντίου και τών σύν αυτώ μάρτ.
11	Κ	☉	† Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ιωάννου Κλίμακος) , Αντίπα επισκόπου
12	Δ		Ανθούσης όσιας, Παρίου όμολογητό, Ακακίου καυσοκαλ.
13	Τ		Μαρτίνου πάπα Ρώμης, Ζωΐλου μάρτυρος
14	Τ		† Μέγας Κανών , Αριστάρχου, Πούδη, Τροφιμου εκ τών 70
15	Π		Λεωνίδου επισκόπου Αθηνών, Κρήσκεντος μάρτυρος
16	Π		† Ακάθιστος Ύμνος , Αγάπης, Ειρήνης, Χιονίας μαρτύρων
17	Σ		Συμεών ιερομ., Αδριανού μάρτυρος, Μακαρίου Κορίνθου
18	Κ		† Ε' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας Αιγυπτίας) , Κυρίλλου ΚΠόλεως
19	Δ		Παφνουτίου ιερομάρτυρος, Φιλίππας μάρτυρος
20	Τ	☽	Θεοδόρου Τριχινά, Ζαχαρίου άπ., Αθανασίου Μετεωρίτου
21	Τ		Ίανουαρίου ιερομάρτυρος, Αναστασίου Σινάιτου
22	Π		Ναθαναήλ, επισκόπου, Νεάρχου μάρτ.ς, Θεοδόρου όσιού
23	Π		Ουαλερίου μάρτυρος, Λαζάρου νεομάρτυρος τού βοσκού
24	Σ		† Λαζάρου , Ελισάβετ όσιας, Ξενοφώντος εν Άθω
25	Κ		† ΒΑΪΩΝ , Μακεδονίου ΚΠόλεως, Νίκης μάρτυρος
26	Δ		† Μ. Δεντέρα , Ίωσήφ Παγκάλου, Βασιλέως άπ. Αμασείας
27	Τ	☼	† Μ. Τρίτη , Τών 10 Παρθένων, Συμεών Ιεροσολύμων
28	Τ		† Μ. Τετάρτη , Της άλειψ. τόν Κύριον, Τών εν Κυζίκω 9 μ.
29	Π		† Μ. Πέμπτη , Ό Μυστικός Δείπνος
30	Π		† Μ. Παρασκευή , Τά Άγια και Σωτήρια Πάθη τού Κυρίου

«Όρκιζόμεθα εν όνόματι Ίησοϋ Χριστοϋ, ότι δι' άγάπην της Πατρίδος άποφασίζομεν νά χρώσομεν τό αίμα μας».

Επιστολή Παπαφλέσσα προς τούς Αρχιερείς, Άρχοντες και Δημογέροντες της Πελοποννήσου

ΔΠΡΙΛΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΣΩΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΩΣ/ΕΘΩΙΟΝ
4	Έβρ. δ' 14-ε' 6	Μάρκ. η' 34-θ' 1	β' Λ'
11	Έβρ. ζ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	γ' ΛΑ'
18	Έβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	δ' Α'
25	Φιλίπ. δ' 4-9	Ίω. ιβ' 1-18	πλ. α' /—

«...Οί άπόλειες τού Ίμπραήμ ήταν περίπου 300 νεκροί. Οί στρατιώτες τού Χριστοϋ, μόλις επέστρεψαν στη Μονή (τού Μεγάλου Σπηλαιού), έγιναν δεκτοί από τόν άμαχο πληθυσμό με κραυγές χαράς και κωδωνοκρουσίες και όλοι μαζί γιόρτασαν με δοξολογία τη μεγάλη νίκη. Ό στρατηγός Νικόλαος Πετμεζάς μόλις τελείωσε ή λειτουργία γονάτισε μπροστά στην εικόνα της Παναγίας, και άνεφώνησε: “Παναγιά μου, έφ' όσον έχομε έσένα, δέν χρειάζονται τ' όρματα”».

Απομνημονεύματα Θεοδ. Κολοκοτρώνη,

Γ. Τερτσέτη

ΜΑΪΟΣ 2021

1	Σ	† Μ. Σάββατον , Η εις Άδου Κάθοδος του Κυρίου
2	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Ανάσταση του Σωτήρος Χριστού
3	Δ	† Γεωργίου του Τροπαιοφόρου , Τιμοθέου και Μαύρας μ.
4	Τ	† Μάρκου άπ. , Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης, Πελαγίας
5	Τ	† Ειρήνης μεγαλομάρτυρος , Εύθυμιου Μαδύτου
6	Π	Ίάβ πολυάθλου, Σεραφεμί όσίου έν δρει Δομβούς
7	Π	† Ζωοδόγου Πηγής , Του έν ούρανψ φανέντου Τιμ. Σταυρού
8	Σ	† Ιωάννου του Θεολόγου , Αρσενίου Μεγάλου.
9	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ , Χριστοφόρου μάρτ., Ησαΐου προφήτου
10	Δ	Σίμμων άποστ. Ζηλωτού, Λαυρεντίου όσίου έν Σαλαμίνι
11	Τ	Μωκίου ιερομ., Κυρίλλου και Μεθοδίου ίσαποστόλων
12	Τ	Επιφρανίου Κύπρου, Γερμανού ΚΠόλεως, Θεοδόρου
13	Π	† Γλυκερίας μάρτυρος , Σεργίου όμολογητού, Πανσικάκου
14	Π	Ίσιδώρου έν Χίω, Θεράποντος ιερομ., Λεοντίου Ίερσολ.
15	Σ	Αγγιλίου Λαρίσης, Παγωμίου όσίου Μεγάλου
16	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ , Θεοδόρου ήγιασμένου
17	Δ	Ανδρονίκου και Ίουνίας έκ τών 70 άπ., Αθανασίου Χριστ.
18	Τ	Πέτρου, Διονυσίου, Ηρακλείου μαρτύρων
19	Τ	† Πατρικίου Προύσης , Μενάνδρου και Πολυαίνου μαρτ.
20	Π	Θαλλελαίου μάρτ., Λυδίας της Φιλιππησίας
21	Π	† Κωνσταντίνου και Έλένης ίσαποστ. , Βησσαρίωνος
22	Σ	Βασιλίσκου μάρτυρος, Παύλου και Δημητρίου νεομαρτ.
23	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Μιχαήλ Συνάδου, Συνεσίου έπισκ.
24	Δ	Συμεών Θαυμαστορείτου, Μελετίου μάρτυρος
25	Τ	† Γ' εύρεσις τιμ. Κεφαλής Ιωάννου του Προδρόμου
26	Τ	† Μεσοπεντηκοστής , Κάρπου και Αλαρίου έκ τών 70 άπ.
27	Π	Έλλαδιου ιερομάρτυρος, Ιωάννου του Ρώσου
28	Π	Εύτυχούς έπ. Μελιτινής, Έλκωνίδος μάρτ., Ανδρέου σαλού
29	Σ	Θεοδοσίας μάρτυρος, Έπέτειος άλώσεως ΚΠόλεως
30	Κ	† ΣΑΜΑΡΕΪΤΙΑΟΣ , Ίσακίου ήγουμ. Μονής Δαλμάτων
31	Δ	Ερμείου άποστόλου και μάρτυρος

«Αυτό τό λόγο θά σās πώ, δέν έχω άλλο κανένα, μεθύστε μέ τ' άθάνατο κρασί του Εικοσιένα».

Κωστή Παλαμά, Στή νεολαία μας

ΜΑΪΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ			
	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΩΝ
2	Πράξ. α' 1-8	Ίω. α' 1-17	—/—
9	Πράξ. ε' 12-20	Ίω. κ' 19-31	—/Α'
16	Πράξ. ς' 1-7	Μάρκ. ιε' 43-ις' 8	β'/Δ'
23	Πράξ. θ' 32-42	Ίω. ε' 1-15	γ'/Ε'
30	Πράξ. ια' 19-30	Ίω. δ' 5-42	δ'/Ζ'

«Έκαστος κληρικός έπήρε πλέον ώς έργον του τόν πόλεμον, νά παρευρίσκειται παντού εις τά στρατόπεδα και εις τά φροντιστήρια διά νά έτοιμάζη τά πολεμοφόδια και τάς τροφάς όχι μόνον δι' ιδίαν έξόδων και θυσιών, αλλά και μέ τά ίδια του τά χέρια, άλλοι δέ έξ αυτών νά πολεμούν τόν έχθρόν της πίστεως και της πατρίδος μαζί μέ τούς στρατιώτας και άλλοι πάλι νά στέκωνται έμπροσθεν του Ύψίστου και νά επικαλοῦνται την έξ ύψους βοήθειαν, διά νά ένισχύη τόν στρατόν του».

Φώτιος Χρυσανθόπουλος (Φωτάκος)

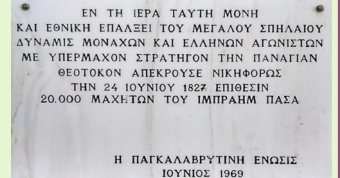
ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

1	T		Ιουστίνου μάρτυρος τοῦ φιλοσόφου, Πύρρου ὁσίου
2	T	☩	Νικηφόρου π. ΚΠόλεως, Κωνσταντίνου νεομ. Μυτιλήνης
3	Π		Λουκιλιανοῦ μάρτυρος, Παύλης μάρτυρος
4	Π		Μητροφάνους πατρ. ΚΠόλεως, Μάρθας καὶ Μαρίας
5	Σ		Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου, Νικάνδρου μάρτυρος
6	K		† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Γλαρίωνος ὁσ., Ἀττάλου θαυματουργοῦ
7	Δ		Θεοδότου Ἀγκύρας, Ζηναΐδος μάρτ., Παναγῆ Μπασιά
8	T		Ανακομ. λειψ. Θεοδώρου Στρατηγ., Καλλιόπης μάρτυρος
9	T		† Απόδοσις τοῦ Πάσχα , Κυρίλλου ἀρχιεπ. Αλεξανδρείας
10	Π	☩	† Τῆς Αναλήψεως , Αλεξάνδρου καὶ Αντωνίνης μάρτυρος
11	Π		† Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα ἀπ. , Λουκάς τοῦ ἱατροῦ
12	Σ		Ἰονοφρίου ὁσίου, Πέτρου ἐν Ἄθῳ ὁσίου
13	K		† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ 318 ΠΑΤΕΡΩΝ , Ἀκυλίνης μ., Αντιπάτρου
14	Δ		Ἐλισαίου προφήτου, Μεθοδίου πατριάρχου ΚΠόλεως
15	T		† Ιερωνύμου ὁσ. , Ἀμώς προφήτου, Αὐγουστίνου Ἰππῶνος
16	T		Τύχωνος ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος Κύπρου
17	Π		Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σαβήλ, Ἰσμαήλ καὶ λοιπῶν μαρτύρων
18	Π	☩	Λεοντίου Αἰγίνης, Ὑπατίου, Θεοδοῦλου, Αἰθεριού μαρτ.
19	Σ		† Ψυχοσάββατον , Ἰουδα τοῦ Θαδδαίου, Παΐσιου ὁσ. Μεγ.
20	K		† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Μεθοδίου, Νικολάου Καβάσιλα
21	Δ		† ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Ἀφροδίσιου μάρτ., Τουλιανοῦ μάρτ.
22	T		Εὐσεβίου ἱερομάρτ. ἐπισκόπου Σαμοσάτων, Ζήνωνος
23	T		Ἀριστοκλέους μάρτ., Δημητρίου καὶ Ἀθανασίου μαρτύρων
24	Π	☩	† ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ , Ἀθανασίου ὁσ. Παρίου
25	Π		Φεβρωνίας, Ὀρεντίου, Γεωργίου καὶ Προκοπίου νεομ.
26	Σ		Δαβὶδ ὁσ. ἐν Θεσσαλονικίᾳ, Ἰωάννου ἐπισκόπου Γοθίας
27	K		† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Σαμψῶν Ξενοδόχου
28	Δ		Ανακομῆδῃ λειψάνων Κύρου καὶ Ἰωάννου Αναργύρων
29	T		† Πέτρου & Παύλου τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων
30	T		† Συναξίς τῶν Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων

«Εἶναι προσοποποιημένη ἡ Πατριδα, ἡ Μεγάλῃ Μητέρα, θεάνθρωπη, ὥστε νὰ αἰσθάνεται ὅλα τὰ παθήματα, καὶ καθαρίζοντάς τα εἰς τὴν μεγάλη ψυχὴ της νὰ ἀναπνῆ τὸν Παράδεισον». Διονυσίου Σολωμοῦ

ΙΟΥΝΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ			
	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Πράξ. ις' 16-34	Ἰω. θ' 1-38	πλ. α' / Η'
13	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰω. ις' 1-13	πλ. β' / Γ'
20	Πράξ. β' 1-11	Ἰω. ζ' 37-52, η' 12	—/—
24	Ῥωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Λουκ. α' 1-25, 57-68, 76, 80	—/—
27	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' / Α'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Ματθ. ις' 13-19	—/—

«Ἐξοχώτατε

Κολοκοτρώνη,

... ὁ οἶκος τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Μεγαλοσηλαιωτίσσης ... νὰ μᾶς ἀποτινάξῃ ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν κάθε δειλίαν καὶ φόβον καὶ νὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ νὰ ἀνθέξωμεν πολεμοῦντες τὸν ἐχθρὸν μο-λοῦντι ὑστεροῦμεθα πολλὰ βοηθητικά μέσα τοῦ πολέμου, ἕως τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵμα-τός μας διὰ τοῦτο θερμopαρακαλοῦμεν καὶ τὴν ἐξοχώτητά Σας...

Τῇ 29ῃ Ἀπριλ. Μ. Σπήλιον 1826.

Ὁ καθηγούμενος Δαμασκηνὸς καὶ οἱ σὺν ἐμοί».

Πηγή: Ἐπίσημος Ἰστοτόπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΙΟΥΛΙΟΣ 2021

1	Π	☩	† Κοσμά καὶ Δαμιανὸν τὸν Ἀναργύρων
2	Π		Κατάθεσις τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, Ἀμπρου νεομ.
3	Σ		Ἰακίνθου, Θεοδότῃς μ., Ἀνατολίου, Γερασίου τοῦ νέου
4	Κ		† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαήλ Χωνιάτη
5	Δ		† Ἀθανασίου ἐν Ἄθῳ καὶ Λαμπαδοῦ ὁσίου
6	Τ		Σισώη μεγ., Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχιππου
7	Τ		† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θεομὰ Μαλεΐνου
8	Π		† Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου μυροβλήτου
9	Π		Παγκρατίου ιερομάρτυρος, Μιχαήλ Πακνανὰ νεομάρτυρος
10	Σ	☩	Τῶν 45 Μαρτύρων ἐν Νικοπόλει Ἀρμενίας
11	Κ		† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Εὐφημίας μεγαλομ., Ὀλαγας ἱσαποστ.
12	Δ		Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου μ., Βερονίκης αἰμ., Παΐσιου Ἀγιορείτου
13	Τ		† Σύναις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Τ		† Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἀκύλα ἀποστ., Ἰωσήφ Θεσ/νίκης
15	Π		Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης, Βλαδίμηρου ἱσαποστόλου
16	Π		Ἀθηνογένους ιερομάρτυρος, Φαύστου μάρτυρος
17	Σ	☩	† Μαρίνης μεγαλομάρτυρος, Σπεράτου καὶ Βερονίκης μ.
18	Κ		† ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ, Αἰμιλιανοῦ
19	Δ		Μακρίνης ὁσίας, Δίου ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσσης
20	Τ		† Ἠλιού προφήτου τοῦ Θεσβίτου
21	Τ		Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ, Παρθενίου Ραδοβυζίου
22	Π		Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Π		Ἰεζεκιήλ πρ., Φοκά καὶ Ἀπολλωνίου ιερ., Πελαγίας Ἱθνιάς
24	Σ	☩	† Χριστίνης μεγαλομάρτυρος, Ἀθηναγόρου μάρτυρος
25	Κ		† Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Κοίμησις Ἀγ. Ἄννης, Ὀλυμπιάδος διακ.
26	Δ		† Παρασκευῆς ἀθληφ., Ἐρμούλου καὶ Ἐρμοκράτους ιερομ.
27	Τ		† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Τ		Προχόρου, Νικάνωρος, Τιμῶνος ἀπ., Εἰρήνης Χρυσοβαλ.
29	Π		Καλλινίκου καὶ Θεοδότῃς μαρτ. καὶ τῶν τέκνων τῆς
30	Π		Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος, Ἀνδρονίκου ἐκ τῶν 70 ἀπ.
31	Σ	☩	Προεόρτια Προόδου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Εὐδοκίμου

«Μόνον τοῦ Εὐαγγελίου ἡ διδαχὴ ἐμπορεῖ νά σώσῃ τὴν αὐτονομίαν τοῦ Γένους, ὅταν μάλιστα κηρύττεται ἀπὸ ποιμένας φίλους τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης».

Ἀδαμάντιου Κοραΐ

ΙΟΥΛΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Ῥωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	α' Β'
8	Α' Τιμ. δ' 9-15	Ματθ. ι' 23-31	—/—
11	Β' Κορ. ζ' 1-10	Ματθ. ζ' 22-33	β' Γ'
18	Τίτ. γ' 8-15	Ματθ. ε' 14-19	γ' Δ'
25	Γαλ. δ' 22-27	Ματθ. η' 28-θ' 1	δ' Ε'
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰω. ιε' 17-ις' 2	—/—

Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας ἐκ Κερτέζης Καλαβρῶτων

«Πρῶτος λοιπὸν ὁ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας στὴν ἱστορικὴ γῆ τῶν Καλαβρῶτων, ξετύλιξε τὴν Ἑλληνικὴ Σημαία, μὲ τὸν μυστηριώδη τῆς παλιγεννεσίας Φοίνικα, καὶ μὲ στιβαρὸ χερί ὑψωσε «τὴν λυσσῶσαν διὰ ἐκδίκησιν σπάθην του». Ἐνωθέντες μαζὶ του καὶ οἱ λοιποὶ τότε στὰ Καλάβρυτα εὕρισκόμενοι ὄπλαρχηγοί, ἀπετέλεσαν ἓνα, μὲ τὸ δικό του στρατιωτικὸ σῶμα. Ἐνωμένοι λοιπὸν, ἐκλείσαν τοὺς Τούρκους ἐντὸς τεσσάρων ὀχρῶν πύργων....».

Φωτάκου: Βίοι Πελοποννησίων Ἀνδρῶν

ΔΥΓΟΥΣΤΟΣ 2021

1	K	† ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πρόδος Τ. Στ., Τῶν 7 Μακκαβαίων
2	Δ	Ανακομιδὴ λειψ. Πρωτομ. Στεφάνου, Θεοδώρου νεμ.
3	T	Δαλμάτου, Ίσαακίου, Φαύστου ὁσίου, Θεοκλιτοῦς ὁσίας
4	T	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 Παίδων, Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος
5	Π	Εὐστανίου, Νόννης, Εὐγενίου ὁσίου Αἰταλοῦ
6	Π	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Σ	Δομετίου ὁσίου, Νικάνορος ὁσίου, Θεοδοσίου Ἀργολίδος
8	K	☉ † Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Αἰμιλιανῶ ὁμολ., Μύρωνος Κρήτης
9	Δ	Μαθθία ἀποστ., Τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 Μαρτύρων
10	T	Λαυρεντίου διακόνου, Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ἰππολύτου
11	T	Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος πατριάρχου ΚΠόλεως
12	Π	Φωτίου καὶ Ἀνικήτου μαρτύρων, Παμφίλου μάρτυρος
13	Π	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Σ	Μιχαίου προφήτου, Μαρκέλλου ιερομάρτυρος
15	K	☽ † Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Δ	Αγίου Μανθλίου, Τιμοθέου Εὐρίπου
17	T	Μύρωνος, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς μαρτύρων
18	T	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καὶ Ἑρμοῦ μαρτύρων
19	Π	Ἀνδρέα στρατηλ., Εὐτυχανοῦ μ., Θεοφάνους Δοχειαρίτου
20	Π	Σαμουὴλ προφήτου, Λουκίου μάρτυρος
21	Σ	Θαδδαίου ἀποστόλου, Βάσσης μάρτυρος καὶ τέκνον αὐτῆς
22	K	☼ † Θ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἀγαθονίκου μάρτ., Ἀνθούσης μάρτ.
23	Δ	† Ἀπόδοσις Κοιμήσεως Θεοτόκου, Εἰρηναίου ιερομάρτ.
24	T	† Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Εὐτυχοῦς ιερομάρτυρος
25	T	† Τίτου ἀποστόλου ἐπισκ. Γορτύνης, Βαρθολομαίου ἀπ.
26	Π	Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μαρτύρων, Ἰωάσαφ ὁσίου
27	Π	† Φανουρίου μεγαλ., Ποίμενος ὁσ., Ὁσίου ἐπ. Κορδοῦης
28	Σ	Μουσεῶς Αἰθίοπος, Διομηδούς, Λαυρεντίου μάρτ.
29	K	☽ † Ι' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἀποτομὴ Τιμ. Κεφαλῆς Προδρόμου
30	Δ	☾ Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου πατριάρχων ΚΠόλεως
31	T	† Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Καμιὰ ἐπανάσταση, οὔτε στήν τέχνη, οὔτε στήν ζωή, δὲν ἔχει περισσότερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας, ἀπὸ 'κείνη πού χρησιμοποιεῖ γιὰ ὀρμητήριό της τὴν παράδοση».

Ὀδυσσεά Ἐλύτη

ΔΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΣΩΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Ῥωμ. ιβ' 6-14	Μαθθ. θ' 1-8	πλ. α' / Σ'
8	Ῥωμ. ιε' 1-7	Μαθθ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'
15	Φίλιπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	βαρὺς / —
22	Α' Κορ. γ' 9-17	Μαθθ. ιδ' 22-34	πλ. δ' / Θ'
27	Β' Κορ. α' 12-20	Μαθθ. κβ' 23-33	— / —
29	Πράξ. ιγ' 25-32	Μάρκ. ζ' 14-30	α' / Ι'

«...καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πατρίδος σ' αὐτὰ τὰ μοναστήρια γενόταν τὰ μυστικοσυμβούλια, συνάζονταν τὰ ὀλίγα ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου καὶ εἰς τὸν πόλεμον θυσίαζαν καὶ σκοτάνονταν αὐτήνοι οἱ ὑπερέτες τῶν μοναστηριῶν καὶ τῶν ἐκκλησιῶν – τριάντα εἶναι μόνον μένενα σκοτωμένοι ἔξω εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὸ κάστρο, τὸ Νικόκαστρο, καὶ εἰς τὴν Ἀθήνα...».

Στρατηγὸς Μακρυγιάννης

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

1	T	† Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου , Συμεών Στυλῖτου, Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ
2	Π	Μάμαντος μάρτ., Ἰωάννου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Νηστευτοῦ
3	Π	† Ἀνθίμου ἱερομάρτυρος , Θεοκρίστου ὁσ., Χαρίτωνος μ.
4	Σ	Μουσαῆος προφήτου, Βαβίλα ἱερομάρτυρος, Ἐρμώνης
5	K	† ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ζαχαρίου προφ. πατρὸς Προδρόμου
6	Δ	Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χόνας θαμί. Ἀρχαγ. Μιχαήλ, Καλοδόκτης
7	T	☩ Σώζοντος μάρτυρος, Εὐνυχίου καὶ Ὀνηφόρου ἀποστ.
8	T	† Γενέσιον τῆς Θεοτόκου , Ἀθανασίου νεμο. Θεσ/νίκης
9	Π	† Τῶν Θεοπατόρων Ἰσααίμ καὶ Ἄννης
10	Π	Μηνοδόρας, Μητροδόρας, Νυμοφοδόρας μαρτύρων
11	Σ	Θεοδόρας ὁσίας, Εὐανθίας μάρτυρος, Θεοδόρας ἐν Βάστα
12	K	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ , Αὐτονόμου, Χρυσοστόμου Σμ.
13	Δ	☩ Κορηλίου Ἐκατοντάρχου, Ἀριστείδου μάρτυρος
14	T	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	T	† Νικήτα μεγαλομ. , Φιλοθέου ὁσίου, Συμεών Θεσ/νίκης
16	Π	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος , Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Π	† Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης μαρτύρων
18	Σ	Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	K	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ , Τροφίμου, Σαββατίου μάρτυρος
20	Δ	Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος, Ἰλαρίωνος ὁσιομάρτυρος
21	T	☩ Ἰσνά προφήτου, Κοδράτου ἀποστόλου
22	T	Φωκά ἱερομ., Φωκά κηπουροῦ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου μαρτ.
23	Π	† Σύλλης καὶ Ἰωάννου Προδρόμου , Νικολάου Καρπενησίου
24	Π	Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης, Θέκλας ἱσαπ., Σιλουανοῦ ἄθων.
25	Σ	Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφουτίου μάρτυρος
26	K	† ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΣ ἸΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
27	Δ	Ἀριστάρχου ἀποστόλου, Καλλιστράτου μάρτυρος
28	T	Βαρούχ πρ., Χαρίτωνος ὁμολ., Νεοφύτου καὶ Αὐξεντίου ὁσ.
29	T	☩ Κυριακοῦ ἀναχωρητοῦ, Πετρωνίας μάρτυρος, Γοβδελά
30	Π	Γρηγορίου ἱερομ. ἐπισκόπου Ἀρμενίας τοῦ Φωτιστοῦ

«Εἰς τό ὄνομα τοῦ Κυρίου φώναξα ἐκείνη τή στιγμή. Ἐκανα τόν Σταυρό μου καί πήδηξα στή βάρκα. Οἱ φλόγες τοῦ πυρπολικοῦ μεταδόθηκαν στήν τουρκική ναυαρχίδα πού τινάχθηκε στόν ἀέρα».
Κωνσταντίνου Κανάρη

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΣΩΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Α΄ Κορ. θ' 2-12	Ματθ. ιη' 23-35	β' ΙΑ΄
9	Γαλ. δ' 22-27	Μάρκ. α' 29-35	—/—
12	Γαλ. ζ' 11-18	Ἰω. γ' 13-17	γ' ΙΑ΄
14	Α΄ Κορ. α' 18-24	Ἰω. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	—/—
19	Γαλ. β' 16-20	Μάρκ. η' 34-θ' 1	δ' Β΄
26	Α΄ Ἰω. δ' 12-19	Ἰω. ιθ' 25-27, κατ' 24-25	πλ. α' Γ΄

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ

«Τέλος πάντων ὀρκίζομαι εἰς Σέ, ὃ Ἰερά πλὴν Τρισαθλία Πατρὶς! Ὀρκίζομαι εἰς τὰς πολυχρόνιους βασάνους σου, ὀρκίζομαι εἰς τὰ πικρὰ δάκρυα, τὰ ὅποια τόσους αἰῶνας ἔχυσαν καὶ χύνουν τὰ ταλαιπώρα τέκνα σου· εἰς τὰ ἴδια μου δάκρυα, χυνόμενα κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν Ἐλευθερίαν τῶν Ὀμογενῶν μου, ὅτι ἀφιερώνομαι ὅλος εἰς Σέ. Εἰς τὸ ἐξῆς Σὺ θέλεις εἶσαι ἡ αἰτία καὶ ὁ σκοπὸς τῶν διαλογισμῶν μου. Τὸ ὄνομά Σου ὁ ὁδηγὸς τῶν πράξεών μου, καὶ εὐτυχία Σου ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν κόπων μου...».

Ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν Ἀγῶνα τῆς Ἐλευθερίας,

Κ. Α. Βοβολίνη

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

1	Π	Ανανίου άποστ., Ρομανού Μελοδοΐ, Ιωάννη Κουκουζέλι
2	Σ	Κυπριανού ιερομάρτυρος, Ιουστίνης μάρτυρος
3	Κ	† Β' ΛΟΥΚΑ, Διονυσίου Αρεοπαγίτου, Δαμάριδος
4	Δ	† Τεροθέου επίσκοπου Αθηνών, Δομνίνης μάρτυρος
5	Τ	Χαριτίνης, Εϋδοκίμου και Μαμέλχθης μαρτ., Μεθοδίας όσ.
6	Τ	† Θωμά άποστόλου, Έρωτηδός μάρτυρος, Κενθέα όσιου
7	Π	Σεργίου και Βάκχου μεγαλομάρτυρων, Πολυάριου ιερομ.
8	Π	Πελαγίας όσ., Πελαγίας παρθеноμάρτυρος, Ταΐσις όσιας
9	Σ	Ίακώβου άποστ. του Άλφαιού, Ανδρονίκου και Αθανασίας
10	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ, Εϋλαπίου και Εϋλαμπίας μαρτ., Θεοφίλου
11	Δ	Φιλίππου εκ των 7 διακόνων, Θεοφάνους του Γραπτού
12	Τ	Πρόβου, Ταράχου, Ανδρονίκου μαρτ., Συμεών Ν. Θεολόγου
13	Τ	Κάρπου, Παύλου, Αγαθοδóρου μαρτύρων, Χρυσής νεομ.
14	Π	Ναζαρίου, Γερβασίου μαρτ., Κοσμά του όμολογητου
15	Π	Λουκιανού ιερομ., Σαβίνου όσιου, Βάρσου όμολογητου
16	Σ	Λογγίνου Έκατοντάρχου και των συν αυτώ στρατιωτών
17	Κ	† Δ' ΛΟΥΚΑ (Ζ' Οίκουμ. Συνόδου), Ωσηέ προφήτου
18	Δ	† Λουκά άποστόλου και Εϋαγγελιστου, Μαρίνου μαρτ.
19	Τ	Ίωήλ προφήτου, Ούάρου μάρτυρος, Κλεοπάτρας
20	Τ	† Αρτεμίου μεγ., Γερασίου Κεφαλληνίας, Ματρώνης
21	Π	† Χριστοδούλου εν Πάτρω, Ίαρίωνος μεγ., Σοκράτους μ.
22	Π	Αβερκίου επίσκ. Ιεραπόλεως, Τών εν Εφέσω 7 Παίδων
23	Σ	Ίακώβου Αδελφοθέου, Ίγνατίου πατριάρχου ΚΠόλεως
24	Κ	† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ, Αρέθα μεγαλομάρτυρος, Σεβαστιανής μ.
25	Δ	Ταμβθάς, Μαρκιανού και Μαρτυρίου μαρτύρων
26	Τ	† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος του Μυροβλίδου
27	Τ	Νέστορος μάρτυρος, Πρόκλης συζύγου Πιλάτου
28	Π	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Επέτειος του ΟΧΙ
29	Π	Αναστασίας της Ρωμιάας, Αβραμίου όσιου
30	Σ	Κλεόπα και Αρτεμά άποστ., Ζηνοβίου και Ζηνοβίας μαρτ.
31	Κ	† Ε' ΛΟΥΚΑ, Στάχους, Απελλού, Αριστοβούλου άποστ.

«Έμεις θά άναστήσουμε μία πατριδα πού κεφάλι θάχη του Χριστό».

Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

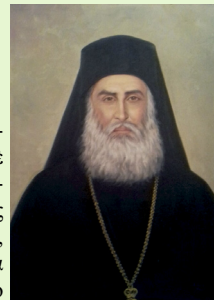
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Β' Κορ. δ' 6-15	Λουκ. ζ' 31-36	πλ. β'/Δ'
10	Β' Κορ. ζ' 1-10	Λουκ. ζ' 11-16	βαρός/Ε'
17	Τιτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	πλ. δ'/Σ'
24	Β' Κορ. θ' 6-11	Λουκ. η' 27-39	α'/Ζ'
28	Έβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	—/—
31	Β' Κορ. ια' 31-β' 9	Λουκ. ις' 19-31	β'/Η'

«Πανοσιότατε
 άγιε καθηγομενε
 των άγιων Θεοδώρων,
 ευχόμεθα σε πατρικώς

Εϊναι γνωστόν σου όπου τό-
 σασ ήμέρας οι άρχοντες με
 όλον τό στράτευμα της έπαρ-
 χίας, έχουν τους Τούρκους
 άποκλεισμένους εις Ακράταν,
 και επειδη δεν έχουν φυσέκια
 και κινδυνευουν, διά τουτο
 άμέσως να στείλην τρία μολάρια δυνατά με άνθρώ-
 πους πιστους εις Λεχούρι καθως μοι γράφουν ή ευγέ-
 νειά των να σου γράψω, να φορτώσουν τά φυσέκια
 όπου εϊναι εκει, να τά φέρουν μέσα, και από εδω, να τά
 υπάγουν εις τό στρατόπεδον...

Τη 8η Ιανουαρίου

Ευχέτης της πανοσιότητός σου

† ό Κερνίκης Προκόπιος»

Κατακαμημένον Μοριά Σελίδες του 1821,
 Ν. Παπαδόπουλου

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

1	Δ	† Κοσμά και Λαμνανό Αναργύρων, Δαβίδ όσ. έν Ευβοία
2	Τ	Ακινδόνου, Πηγασιού, Έλπιδοφόρου, Ανεμοδοΐστου μ.
3	Τ	Άκειμηά, Άειθαλά, Ίωσηή μαρτ., Γεωργίου Νεοπολίτου
4	Π	† Ιωαννικίου όσ., Ερμαίου ιερομ., Νικάνδρου έπισκ. Μύρων
5	Π	Γαλακτιόνος και Έπιστήμης μαρτ., Ερμά και Λίνου άποστ.
6	Σ	Παύλου πατρ. ΚΠόλεως όμολογητοϋ, Λουκά όσιου
7	Κ	† Ζ' ΛΟΥΚΑ, Τόν έν Μελατινή 33 Μαρτ., Δαζάρου θανμ.
8	Δ	† Σύναξις Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ.
9	Τ	† Νεκταρίου Αιγίνης, Οηησιφόρου μάρτ., Θεοκτίστης όσ.
10	Τ	Όλυμπά, Ροδιώνος, Έράστου άπ., Αρσενίου Καπαδόκου
11	Π	† Μηνά μεγαλ.μ., Βίκτωρος και Βυκεντίου μ., Θεοδώρου
12	Π	† Ιωάννου Έλεήμονος, Νείλου Άσκητοϋ, Νείλου Μυροβλ.
13	Σ	† Ιωάννου Χρυσοστόμου, Δαμασκηνού νεομ. έκ Γαλατά
14	Κ	† Η' ΛΟΥΚΑ, Φιλίππου άποστ., Κωνσταντίνου Ύδραίου
15	Δ	Γουρία, Σαμμωνά, Αβιβου μαρτύρων (Αρχή νηστείας)
16	Τ	† Ματθαίου του Άποστόλου και Ευαγγελιστοϋ
17	Τ	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου και Μαξιμου
18	Π	Πλάτωνος μεγαλομάρτυρος, Ρομανού μ., Ζαχαρίου διακ.
19	Π	† Αβδίου προφήτου, Βαρλαάμ μάρτ., Ηλιοδώρου μάρτ.
20	Σ	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου έπισκόπου ΚΠόλεως
21	Κ	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Δ	Άρχιπίπου, Φιλήμονος, Οηησίμου άπ., Ιακώβου έν Ευβοία
23	Τ	Άμφιλοχιου έπισκόπου Ίκονιου, Σισινίου όμολογητοϋ
24	Τ	Κλήμεντος Ρώμ., Πέτρου Αλεξ., Ερμογένους & Φιλουμένου
25	Π	† Αικατερίνης μεγαλομάρτυρος, Μερκουρίου μεγαλ.μ.
26	Π	† Στυλιανού Παφλαγόνος, Νίκωνος, Γεωργίου Χιοπολίτου
27	Σ	† Ιακώβου Πέρσου, Θεοδοσίου έν Τυρνόβω, Ναθαναήλ όσ.
28	Κ	† ΙΓ' ΛΟΥΚΑ, Στεφάνου όμολογητοϋ, Ειρηνάρχου μάρτ.
29	Δ	Παραμόνου και 370 μ., Φοιδρου μ., Διονυσίου έπ. Κορίνθου
30	Τ	† Ανδρέου άπ. Πρωτοκλήτου, Φρουμεντίου έπ. Αιθιοπίας

«Ο Θεός είναι μετά της Ελλάδος και ύπέρ της Ελλάδος και αυτή σωθήσεται. Επί ταύτης της πεποιθήσεως άντλώ πάσας μου τάς δυνάμεις και πάντας τούς πόρους».

Ιωάννου Καποδίστρια

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 41-56	γ'Θ'
9	Κολοσ. α' 1-3, 6-11	Λουκ. ιβ' 42-48	—/—
14	Α' Κορ. δ' 9-16	Λουκ. ι' 25-37	δ'Ι'
21	Έβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	πλ. α' / —
28	Έφεσ. β' 4-10	Λουκ. ιη' 18-27	πλ. β' / Α'

«Τερείς και Μοναχοί, ως επί τὸ πλείστον, εἰπαίδευον τὴν νεολαίαν παρὰ τοὺς Ναοὺς, ἢ ἐν τοῖς οἴκοις των. Βιβλία εἰς χρῆσιν ἦσαν τὰ Πιννακίδια, ἢ πίνακες ἐκ χάρτου μικροῦ, διπλοῦμενοι πολλάκις καὶ δέρματι τυλισσόμενοι, ἐν οἷς ἐγράφοντο τὰ στοιχεῖα τοῦ Ἀλφαβήτου, αἱ συλλαβαὶ καὶ λέξεις· ἀκολουθῶντες ἢ Οκτάηχος τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὸ Ψαλτήριον, ὁ Ἀπόστολος, τὰ Μηνιαῖα· βραδύτερον τῆς ἀναγνώσεως ἤρχιζεν ἡ γραφή ὑπὸ τὴν ἐπιτηδεγμῆν καὶ ἡ λογαριθμητικὴ· οἱ παῖδες ἐκάθητο ὀκλάξ περὶ τὸ οἶκημα, ὁ δὲ διδάσκαλος ἐδίδασκε...».

Ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν Ἀγώνα τῆς Ἐλευθερίας
Κ. Α. Βοβολίνη

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

1	T		Ναούμ προφίτου, Φιλαρέτου Ἐλεήμονος, Θεοκλήτου
2	Π		Ἀββακούμ προφήτου, Μυρόπης μάρτ., Πορφυρίου ὁσίου
3	Π		Σοφορίου προφήτου, Ἀγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ
4	Σ	☩	† Βαρβάρας μεγαλμ. , Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ
5	K		† Γ' ΛΟΥΚΑ, Σάββα Ἁγισμένου , Διογένους μαρτύρων
6	Δ		† Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων , Νικολάου νεομ. Καραμάνου
7	T		Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου Εὐβοίας
8	T		Σωσθένους, Απολλῶ, Τυχικοῦ ἀποστόλου, Παταπίου ὁσίου
9	Π		† Σύλλης ἁγίας Ἄννης , Ἄννης προφήτιδος
10	Π		Μηνᾶ Καλλικελάδου, Ἐρμιογένης, Εὐγράφου μαρτύρων
11	Σ	☩	† Δανιὴλ καὶ Λουκᾶ τῶν Στυλιτῶν , Ἀκεμμά
12	K		† ΙΑ' ΛΟΥΚΑ, Σπυρίδωνος θαυματ. , Ἰωάννου ἐπ. Ζιχνῶν
13	Δ		Εὐστρατίου, Αὐξεντίου καὶ Ὀρέστου μάρτ., Λουκίας μάρτ.
14	T		Θύρσου, Φιλήμονος, Απολλωνίου, Ἀρριανοῦ μαρτύρων
15	T		† Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ Ἀνθίας μητρός αὐτοῦ
16	Π		Ἀγγαίου πρ., Θεοφανοῦς βασιλ., Μοδέστου Ἱεροσολύμων
17	Π		† Διονυσίου Ζακύνθου , Δανιὴλ προφ., Τριῶν Παίδων
18	Σ		Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς μαρτύρων, Δανιὴλ
19	K	☩	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ , Βονιφρατίου
20	Δ		† Γρηατίου Θεοφ. , Ἰωάννου νεομ., Ἰωάννου Κροντανῆς
21	T		Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 Μαρτ., Θεμιστοκλέους
22	T		† Ἀναστασίας Φαρμακολογίας , Χρυσόγονου μάρτυρος
23	Π		Τῶν ἐν Κρήτῃ 10 Μαρτ., Ναοῦμ φωτιστοῦ Βουλγαρίας
24	Π		Εὐγενίους ὁσιομάρτυρος, Βασίλεις καὶ Ἀχαΐκου μαρτύρων
25	Σ		† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	K		† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ , Σίναξ, Θεοδόκου
27	Δ	☩	† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος , Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Γραπτοῦ
28	T		Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ Δισυριῶν Μαρτύρων, Δημοσθένους
29	T		Τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναρθεθέντων 14.000 νηπίων
30	Π		Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος, Φιλεταίρου μάρτ., Λέοντος ὁσίου
31	Π		Μελάνης ὁσίας τῆς Ρομαίας, Ζωτικῶ ὀρφανοτρόφου

«Ὁς (ὁ Χριστός) τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν' .... ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

(Α' Πέτρ. 2,24-25)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΩΡΤΩΝ

	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ/ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	—/—
5	Γαλ. ε' 22-ζ' 2	Λουκ. ιγ' 10-17	βαρός/Β'
12	Ἐφεσ. ε' 8-19	Λουκ. ιδ' 16-24, Μτθ. κβ' 14	πλ. δ'/Γ'
19	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	α'/Δ'
26	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	β'/Ε'

«Εὐτυχησμένη ἦταν ἡ ἡμέρα τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς διότι καὶ τότε καὶ ἀπὸ χρόνων ἀκόμη τὸ ἔθνος εἶχε τὸν θεόπεμπτον καὶ σεβάσιμον κληρον ὡς ὀδηγόν του. Οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου ἐφρόντισαν καὶ ἠτοίμασαν τὸ ἔθνος διὰ νὰ ἐπαναστατήσῃ, ν' ἀλλάξῃ τὸν κατακτητὴν τῶν ἐθνικῶν του δικαιομάτων καὶ τὸν ὑβριστὴν τῆς θρησκείας του, καὶ τῶν ἱερῶν του».

Φώτιος Χρυσανθόπουλος (Φωτάκος)

ΠΕΡΙΟΔΟΙ και ΗΜΕΡΕΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ και ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ

Περίοδοι νηστείας:

1. Τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς
2. Τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος
3. Τῶν ἁγίων Ἀποστόλων
4. Τοῦ Δεκαπενταγούστου
5. Τῶν Χριστουγέννων

Ἡμερήσιες νηστείες:

1. Τῆς Τετάρτης καί Παρασκευῆς
2. Τῆς 5ης Ἰανουαρ. (Παραμονή Θεοφανείων)
3. Τῆς 14ης Σεπτεμβρίου (Ύψωσις Τ. Σταυροῦ)
4. Τῆς 29ης Αὐγούστου (Αποτομή τῆς τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου)

Ἀπολυτές περίοδοι (καταλύσεως εἰς πάντα):

1. Τῆς Α΄ Ἑβδομάδος τοῦ Τριωδίου (ἀπό Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως Κυριακή τοῦ Ἀσώτου)
2. Τῆς Γ΄ Ἑβδομ. τοῦ Τριωδίου (ἀπό Δευτέρα ἕως Κυριακή τῆς Τυρινῆς), ἐκτός κρεοφαγίας
3. Τῆς Διακαινησίμου ἑβδομάδος (ἀπό Κυριακή τοῦ Πάσχα ἕως Κυριακή τοῦ Θωμᾶ)
4. Τῆς ἑβδομάδος μετά τήν Πεντηκοστή (ἀπό Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς ἕως Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων)

5. Τοῦ ἁγίου Δωδεκαημέρου (ἀπό 25 Δεκεμβρίου ἕως 6 Ἰανουαρίου, ἐκτός τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων)

Ἡμέρες καταλύσεως ἰχθύος:

1. Τήν 7η Ἰανουαρίου (Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου)
2. Τήν 2α Φεβρουαρίου (Ἑυαπαντή τοῦ Κυρίου)
3. Τήν 25η Μαρτίου (Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου)
4. Τήν Κυριακή τῶν Βαΐων
5. Τήν Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς
6. Τήν Τετάρτη τῆς Ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα
7. Ἀπό Δευτέρα τῶν Ἁγίων Πάντων ἕως 28 Ἰουνίου, ἐκτός τῆς Τετάρτης καί Παρασκευῆς
8. Τήν 24η Ἰουνίου (Γενέθλιο Προδρόμου)
9. Τήν 29η Ἰουνίου (Πέτρου καί Παύλου)
10. Τήν 6η Αὐγούστου (Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος)
11. Τήν 15η Αὐγούστου (Κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου)
12. Τήν 8η Σεπτεμβρίου (Γενέσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου)
13. Τήν 14η Νοεμβρίου (Ἀποστόλου Φιλίππου)
14. Τήν 21η Νοεμβρίου (Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου)
15. Ἀπό 15ης Νοεμβρίου ἕως 17ης Δεκεμβρίου, ἐκτός τῆς Τετάρτης καί Παρασκευῆς

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΩΣΗ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ**

Ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἶναι τό Αἶγιο.

Διεύθυνση: Ρωμανιώλη 41, 251 00 Αἶγιον

Τηλεφωνικό Κέντρο: 26910-21776 & 21777

Fax: 26910-60127

Web site: www.imkalaig.gr

E-mail: imka@otenet.gr, imkaigial@gmail.com

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΑΙΓΙΟ: Ὁ Σεβασμιάτατος δέχεται στό Γραφεῖο του στό κτίριο τῶν Διοικητικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κατά τίς ἐργάσιμες ἡμέρες καί ὧρες (9:00 π.μ. - 1:30 μ.μ.). Τηλ. 26910-61167

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Ρωμανιώλη 41

Ταχυδρομική Θυρίδα: 83, 251 00 ΑΙΓΙΟΝ

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ: Τό Ἐπισκοπεῖο βρίσκεται στή συμβολή τῶν ὁδῶν Κομμένου 12 & Αγίου Ἀλεξίου. Ὁ Σεβασμιάτατος δέχεται στό Γραφεῖο του στά Καλάβρυτα κάθε Παρασκευή ἀπό 9:30 π.μ. ἕως 1:30 μ.μ. Τ.Κ.: 250 01

Τηλεφωνικό Κέντρο: 26920-22235

Fax: 26920-24491

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ: Διευθυντής: Χρῆστος Γεωργίου, Θεολόγος

ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ: Ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Βενιανάκης

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Πετρόπουλος

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΒΟΣΤΙΤΣΗΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Χρῆστος Τσάκαλος

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Χρῆστος Ρέλλας

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Πετρόπουλος, Νικόλαος Τσάτσαρης -Θεολόγος, Χρύσα Δημητρίου-MSc Θεολογίας, Χαρίκλεια Μαμάκη-Εἰδικός Ἐφαρμογῶν Πληροφορικής

ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΑΜΩΝ: Πρωτοπρεσβύτερος Χρῆστος Δημήτρουλας, Νικόλαος Τσάτσαρης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Αντώνιος Χρ. Ρέλλας, Λογιστής-Ταμίας. Βοηθοί: Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Αντωνάρουπος, Ἀγγελική Παπαδοπούλου

ΤΑΜΕΙΟ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΠΟΪΑΣ: Ὑπεύθυνος: Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Μεντζελίδης καί 4μελῆς Ἐπιτροπή: Πρωτοπρεσβύτερος Ἀγαθόνικος Τσάκαλος, Πρωτοπρεσβύτερος Στυλιανός Καπράλος, Πρωτοπρεσβύτερος Κων/νος Λουκόπουλος, Πρεσβύτερος Ἰωάννης Ἀμαραντίδης

ΕΡΑΝΟΣ ΑΓΑΠΗΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Δαμιανός Σταυρίδης, Πρωτοπρεσβύτερος Στυλιανός Καπράλος

ΤΑΜΕΙΟ Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.: Πρωτοπρεσβύτερος Χρῆστος Δημήτρουλας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΑΣ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ: Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Λυμπερίης

ΔΕΛΤΙΟΝ «ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ»: Πρωτοπρεσβύτερος Ἀθανάσιος Λιακόπουλος, Εὐα Ἀρβανίτη-Μιχαλοπούλου, Φιλόλογος-Συγγραφέας, Μιχαήλ Μπέσκος-Δημοσιογράφος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ: Ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Βενιανάκης, Εὐα Ἀρβανίτη-Μιχαλοπούλου, Μιχαήλ Μπέσκος, Κλεομένης Κουφαλιώτης

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ: Πρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Καπαλόπουλος, Παναγιώτης Κατσιβάλης

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΕΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΩΣΕΙΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Τσάκαλος, Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Πετρόπουλος

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ: Πρωτοπρεσβύτερος Ἀθανάσιος Λιακόπουλος, Μιχαήλ Μπέσκος

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ (www.imkalaig.gr): Μιχαήλ Μπέσκος, Εὐα Ἀρβανίτη-Μιχαλοπούλου, Ἰωάννης Σταμάτης

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ: Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός Μρέιχ, Μιχαήλ Μπέσκος, Χρήστος Κουφαλιώτης, Κλεομένης Κουφαλιώτης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ: Αρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Βενιανάκης, Πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Τσάκαλος, Ἰωάννης Ἀνδραβιδιώτης-Ξυλογλύπτης

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ & ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΣΟΥΝΗ: Χρύσα Δημητρίου

ΟΛΗΓΟΣ: Ἀλέξανδρος Ξυλάρας

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: Λευκοθέα Πρασίνου

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΙΔΕΙΑΣ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΣΤΠΤΣΗΣ (Τ.Κ. 251 00) – ΕΣΡΑ ΛΙΓΙΟΝ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπ. Χρήστος Τσάκαλος; τηλ. 26910-25635

ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ – Τ.Κ. – ΝΑΟΣ

Ἄγιον – Φανερομένη

*Ἄγ. Ἀθανάσιος
*Ἄγ. Ἀλέξιος
*Ἄγ. Ἀνδρέας
*Ἄγ. Ἰωάννης

*Ἄγ. Κων/νος & Ἄγ. Ἄννα

*Ἄγ. Λεόντιος
Ἄγ. Μαρίνα
Εἰσόδια Θεοτόκου

Παμμ. Ταξίδροχα

ΤΗΛΕΦ.

26910-23222

26910-20493

26910-26018

26910-27700

26910-28581

26910-28665

26910-62308

26910-29312

26910-28979

26910-22325

ΚΑΤΗΓ.

ΤΕ

ΠΕ

ΔΕ

ΠΕ

ΠΕ

ΤΕ

ΠΕ

ΠΕ

ΔΕ

ΤΕ

ΔΕ

ΔΕ

ΔΕ

ΠΕ

ΠΕ

ΔΕ

ΠΕ

– ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Λιακόπουλος Ἀθανάσιος

Κατσαούνης Δημήτριος

Μαμαλῆς Γρηγόριος

Τσάκαλος Χρήστος

Γιαννακόπουλος Βασίλειος

Κενή

Πετρόπουλος Ἰωάννης

Πετρόπουλος Βασίλειος

Τσάκαλος Ἀγαθόνικος

Κουτρουλῆς Δημήτριος

Παπαδόγιαννης Νικόλαος

Κορρότος Πέτρος

Δημήτρουλας Χρήστ.

Παπαθανασίου Ἰερόθεος

Σταυρίδης Δαμιανός

Παπαδόπουλος Ἀλέξανδρος

Ἀμαραντίδης Ἰωάννης

Ἀλεξόπουλος Σπυριδῶν Διάκ.

*Άγ. Αποστόλων Πέτρον και Παύλου
 *Άγ. Ανδρέας – *Άγ. Ανδρέας Πτέρης
 Άραχθίτικα – Μεταμόρφωσης
 Άχλαδιάς – *Άγ. Ανδρέας
 Βαλιμίτικα – *Άγ. Βασίλειος
 Δάφνη – *Άγ. Γεώργιος
 Διναλιώτικα – *Άγ. Ανδρέας
 Κουλούρα – *Υπατ. Χριστού
 Κούμαρι – *Άγ. Ίωάννης
 Κουρινιά – *Άγ. Αθανάσιος
 Μαυρικιον – *Άγ. Νικόλαος
 Μελάσια – *Άγ. Γεώργιος
 Παρασκευή – *Άγ. Παρασκευή
 Σέλισα – *Άγ. Βασίλειος
 Σελινούς – Κοιμ. Θεοτόκου
 Τέμενη – *Άγ. Γεώργιος
 Χαντζή – *Άγ. Ανδρέας

26910-25521 Μουρικής Χαράλαμπος ΥΕ
 26910-29992 Σκελλάρσπουλος Βασίλειος ΔΕ
 Αναστόπουλος Σταύρος ΔΕ
 Καλαντζής Νικόλαος ΔΕ
 Γκοτσόπουλος Θεοφάνης ΔΕ
 Κουλάκος Παναγιώτης ΔΕ
 26910-51501 Άναστασόπουλος Σπυριδών ΔΕ
 26910-29421 Καπράλος Σ.τυλιανός ΔΕ
 26910-27651 Κατσιακας Αλέξιος ΔΕ
 26910-95489 Καραγκούνιας Σωτήριος ΔΕ
 26910-56530 Αντωνόπουλος Σωτήριος ΔΕ
 Κυρμαλής Ζαχαρίας ΥΕ
 Κενή
 Ανδρισόπουλος Αιμιλιανός ΔΕ
 26910-61995 Άποστολόπουλος Ανδρέας ΤΕ
 26910-51128 Αθανασόπουλος Πέτρος ΠΕ
 Ζηλιασκόπουλος Άθηνάγορας* ΠΕ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ (Τ.Κ. 251 00) – ΕΔΡΑ ΡΟΔΟΔΑΦΝΗ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπρεβ. Λεωνίδας Τσιώνης, τηλ. 26910-25735
 *Άβυθος – Παμμ. Ταξίφαρχι
 *Άγ. Κων/νος – *Άγ. Κων/νος

26910-71718 Τσούλης Λουκάς ΔΕ
 26910-72972 Κενή

Γραϊκα – *Άγ. Μαρίνα
 Γρηγόρι – *Άγ. Γρηγόριος
 Δημητρόπουλον – Τιμ. Προδρόμος
 Κρήνη – Κοιμ. Θεοτόκου
 Λόγγος 250 09 – *Άγ. Δημήτριος
 Νεραντζές – *Άγ. Δημήτριος
 Πανόραμα – *Άγ. Παντελεήμων
 Ροδόδαφνη – *Άγ. Σπυριδών
 *Άγ. Γεώργιος
 Σελιανίτικα – *Άγ. Βασίλειος
 Τούμπα – *Άγ. Δημήτριος

Κενή
 Γκίκιας Χαράλαμπος ΔΕ
 Παπαδημητρόπουλος Σταμάτιος ΔΕ
 Κανέλλος Κων/νος ΔΕ
 Τσούλακας Χρήστος ΠΕ
 Ράπτης Βασίλειος ΔΕ
 Αβραμόπουλος Κων/νος ΠΕ
 Τσιώνης Λεωνίδας ΠΕ
 Σακάς Παναγιώτης ΠΕ
 26910-72492 Τσαχρίδης Ανδρόνικος ΔΕ
 Σωτηρόπουλος Ηλίας ΔΕ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ (Τ.Κ. 250 03) – ΕΔΡΑ ΔΙΑΚΟΠΤΟΝ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπρ. Γεώργιος Λυμπέρης, τηλ. 26910-81309
 Διακοπτόν – *Άγ. Τρύφων
 Διακοπτόν Άνω – *Άγ. Νικόλαος
 Έλατών – *Άγ. Βασίλειος
 Έλικη 251 00 – *Άγ. Αθανάσιος
 Ζαχλωρίτικα – *Άγ. Χαράλαμπος
 Καθολικον – Κοιμ. Θεοτόκου
 Κερνίτσα – *Άγ. Ανάργυροι
 Κέρυνεια 251 00 – *Άγ. Νικόλαος

26910-41485 Ίωακειμίδης Γεργασίος ΠΕ
 Ραμπαβίλας Κων/νος ΥΕ
 26910-42852 Καλαπόδης Γεώργιος ΥΕ
 26910-82590 Λυμπέρης Γεώργιος ΔΕ
 26910-43543 Λουκάπουλος Κων/νος ΔΕ
 26910-97354 Σκορδούλης Ίωάννης ΥΕ
 Κενή
 Μιχαλόπουλος Χρήστος ΔΕ

Ν. Κερύνηα 251 00 – Παχιμ. Τσιφαρχών
& Αγ. Αναστασία
Λόφος - Καλιβίτης – Αγ. Γεώργιος
Μομουσιάς 251 00 – Κοίμ. Θεοτόκου
Νικολαΐκα 251 00 – Αγ. Βαρβάρα
Ριζόμυλος 251 00 – Κοίμ. Θεοτόκου
Ροδιά 251 00 – Αγ. Νικόλαος
Τράπεζα – Είς. Θεοτόκου

26910-82712 Χαντζόγλου Χαράλαμπος ΔΕ
26910-97266 Μάγκος Παντελεήμων ΔΕ
26910-23083 Νικολάουλος Βασίλειος ΠΕ
26910-81625 Ανωμαρόπουλος Ιωάννης ΔΕ
26910-82585 Αθανασάπουλος Αργύριος ΠΕ
26910-82501 Φούρας Παναγιώτης ΔΕ
Σπυρόπουλος Αθανάσιος ΔΕ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΙΓΕΙΡΑΣ (Τ.Κ. 250 10) – ΕΔΡΑ ΑΙΓΕΙΡΑ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπ. Χαράλαμπος Καραύζος, τηλ. και Fax 26960-31338

Αιγείρα – Αγ. Παντελεήμων 26960-31338 Καραύζος Χαράλαμπος ΔΕ
Άγαι – Αγ. Δημήτριος ΔΕ
Άμπελόκηποι – Αγ. Ανάργυροι 26960-34304 Μουσετής Ανάργυρος ΔΕ
Έξοχη - Αγ. Νικόλαος Κενή ΔΕ
Μάρμαρα - Βεσλά – Αγ. Σπυρίδων 26960-31560 Σταθακόπουλος Παναγιώτης ΔΕ
Μοναστήριον – Κοίμ. Θεοτόκου Κενή ΔΕ
"Όσας – Αγ. Ανδρέας Κάλτενος Δημήτριος ΔΕ
Περιβόριον – Αγ. Βλάσιος Βεργέτης Ιωάννης* ΔΕ
Σελιάνα – Κοίμ. Θεοτόκου Ζαφειρακόπουλος Παύλος ΔΕ
Συνεβρόν – Κοίμ. Θεοτόκου Κενή ΔΕ
Χρυσάνθειον – Αγ. Απόστολοι Γαρουφαλής Νικόλαος ΔΕ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΚΡΑΤΑΣ (Τ.Κ. 250 06) – ΕΔΡΑ ΑΚΡΑΤΑ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπ. Παναγιώτης Δεληγιάννης, τηλ. 26960-61656

Ακράτα – Αγ. Χαράλαμπος 26960-22574 Παπαθανασίου Ισαάκ ΠΕ
Άγια Βαρβάρα – Αγ. Γεώργιος ΠΕ
Άμπελος – Αγ. Ανδρέας Ζαφειρόπουλος Σάββας ΠΕ
Βαλμύη - Κοίμ. Θεοτόκου Ταρανάς Δημήτριος ΔΕ
Βούτσιμον – Αγ. Χαράλαμπος Δημόπουλος Γεώργιος ΔΕ
Ζαρούχλα – Αγ. Τριάς Κενή ΔΕ
Καλαμιάς – Υπαπ. Χριστού Κουκούρης Σωτήριος ΔΕ
Κράθειον – Μεταμ. Σωτήριος Μιλωνάς Χρυσόστομος ΔΕ
Μεσορούγιον – Αγ. Θεόδωροι Μεντζελίδης Νικόλαος ΠΕ
Περιστέρα – Τιμ. Πρόδρομος Κενή ΔΕ
Πορρωβίτσα – Τριών Ιεραρχών Κόσκορης Σωτήριος ΔΕ
Πύργος – Αγ. Γεώργιος Παπασαλιούρος Γεώργιος* ΠΕ
Πλάτανος – Αγ. Ανδρέας Σιαφλός Σπυρίδων ΠΕ
Πλάτανος παραλία – Ζωδόγος Πηγή Δεληγιάννης Παναγιώτης ΠΕ
Σιλβενιώτικα – Αγ. Νικόλαος Σιαφλός Δημήτριος ΔΕ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ**ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ (Τ.Κ. 250 01) – ΕΔΡΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ**

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρεσβ. Χρήστος Μπίρμπας, τηλ. 26920-83298

Καλάβρυτα – Κοίμ. Θεοτόκου	26920-22204	Μητρόπουλος Κων/νος	ΠΕ
Βάλτσα – Κοίμ. Θεοτόκου		Τζελέπης Δημήτριος	ΔΕ
Βαλιβίνα – Κοίμ. Θεοτόκου		Δελιγιάννης Θεόδωρος	ΔΕ
Βλασία Άνω – Κοίμ. Θεοτόκου		Κενή	
Βλασία Κάτω – Άγ. Βλάσιος		Κενή	
Γουμένισσα – Άγ. Γεώργιος	26920-41932	Πριονάς Άρσιτειδής	ΠΕ
Δουμενά – Άγ. Σπυρίδων		Κενή	
Δροσάτον – Άγ. Νικόλαος		Κενή	
Ζαχλωρού Κάτω – Εισόδια Θεοτόκου		Αποστολόπουλος Καλλίνικος	ΠΕ
Καλλιφώνων – Άγ. Ίωάννης Χρυσόστομος		Κενή	
Κάνδαλος – Άγ. Ιωάννης Χρυσόστομος		Κενή	
Καρούσιον – Άγ. Δημήτριος		Κενή	
Κερπινή – Τιμ. Πρόδρομος		Κενή	
Κέρτεζή – Γεν. Θεοτόκου	26920-81066	Ρηγόπουλος Ανδρέας	ΔΕ
Κορφές – Γεν. Θεοτόκου		Καπαλόπουλος Κων/νος	ΥΕ
Κούτελη – Κοίμ. Θεοτόκου		Χορμπας Φίλιππος	ΔΕ
Κραστικοί – Άγ. Δημήτριος		Σπανός Ευσέβιος	ΠΕ
Κρουνέρι – Άγ. Παρασκευή		Τζελέπης Γεώργιος	ΔΕ
Λαγβούριον – Άγ. Γεώργιος		Κοντογιαννάτος Δημήτριος	ΔΕ
Λαπαναγοί – Κοίμ. Θεοτόκου		Κενή	
Λαπάτα – Κοίμ. Θεοτόκου		Στρουμπάκης Γεώργιος	ΔΕ
Λευκά – Άγ. Νικόλαος		Κενή	
Λουσακόν – Άγ. Τριάς		Κενή	
Λουσοί Άνω – Κοίμ. Θεοτόκου		Άγγελόπουλος Αλέξιος	ΔΕ
Λουσοί Κάτω – Άγ. Βασίλειος		Κενή	
Μάντσι – Άγ. Νικόλαος		Άγγελόπουλος Αλέξιος	ΔΕ
Ποντιάς Μέγας – Άγ. Νικόλαος	26920-41858	Τζελέπης Γεώργιος	ΔΕ
Ποντιάς Μικρός – Κοίμ. Θεοτόκου		Γεωργόπουλος Αθανάσιος	ΔΕ
Μπούμπουκας – Τιμ. Πρόδρομος		Κενή	
Πετσόκους – Άγ. Νικόλαος		Κενή	
Πλατανιώτισσα – Μεταμ. Σωτήριος		Κατακαυταής Άγγελος	ΔΕ
Πριόλθος – Άγ. Ανδρέας		Κενή	
Προφ. Ήλιος – Κοίμ. Θεοτόκου		Λιακόπουλος Δημήτριος	ΔΕ
Ρωγοί – Άγ. Βαρβάρα		Κενή	
Σιγούνιον – Τιμ. Πρόδρομος		Σπανογιαννόπουλος Σεραφεΐμ	ΔΕ
Σκεπαστόν – Άγ. Ανδρέας		Κενή	
Τρεχλού – Άγ. Νικόλαος	26920-41371	Μπίρμπας Χρήστος	ΠΕ
Φλάμπουρα Όρθολιθον-Άγ. Παρασκευή		Κενή	
Φλάμπουρα – Άγ. Νικόλαος		Κενή	

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ (Τ.Κ. 250 07) – ΕΔΡΑ ΚΛΕΙΤΟΡΙΑ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπρ. Νικόλαος Παπαϊωάννου, τηλ. 26920-31326

Άγιος Νικόλαος – Άγ. Νικόλαος	Κενή		
Άγιος Βλάσιος – (Γλάστρα) Άγ. Γεώργιος	Κενή		
Άμυγδαλιά – Άγ. Νικόλαος	Κενή		
Άρμπουννας – Άγ. Αθανάσιος	Κενή		ΔΕ
Δρυμός – Άγ. 40 Μάρτυρες	Κενή		
Καλλιθέα – Παμμ. Ταξίαρχαι	Κενή		
Καλύβια Δρυμού – Μεταμ. Σωτήριος	Κενή		
Καλύβια Φιλων – Ζωοδόχος Πηγή	Κενή		
Καστέλι – Άγ. Γεώργιος	Κενή		
Καστριά – Κοιμ. Θεοτόκου	Κοτασιάς Γεώργιος		ΔΕ
Κλεϊτοριά Άνω – Γεν. Θεοτόκου	Καταμαέτης Ασμηάκης		ΔΕ
Κλεϊτοριά – Άγ. Δημήτριος	Παπαϊωάννου Νικόλαος	26920-31326	ΔΕ
Κλεϊτωρ – Άγ. Νικόλαος	Κενή		
Κρινόφυτα – Άγ. Θεόδωρο	Κενή		
Λευκάσιον – Άγ. Δημήτριος	Σταθακόπουλος Δημήτριος		ΔΕ
Λυκούρια – Άγ. Γεώργιος	Μουστάκας Γεώργιος	26920-84220	ΥΕ
Παγκράτι – Άγ. Ιωάννης Θεολόγος	Ντατσόπουλος Νικόλαος		ΔΕ
Πλανήτερον – Άγ. Νικόλαος	Κενή		
Σκοπάνη – Άγ. Δημήτριος	Κουμανιώτης Αθανάσιος		ΔΕ
Τουρλάς – Άγ. Ανδρέας	Κενή		
Φίλια – Κοιμ. Θεοτόκου	Κενή		

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΡΟΑΝΙΩΝ (Τ.Κ. 250 16) – ΕΔΡΑ ΨΩΦΙΔΑ

Αρχιερατικός Επίτροπος: Πρωτοπρ. Ιωάννης Μπαμπλής, τηλ. 26920-71609

Άγριδιον – Τιμ. Ζώνη	Κενή		
Αλέσταινα – Άγ. Γεώργιος	Κενή		
Ανάσσις – Άγ. Δημήτριος	Κενή		
Άροανία – Ευαγγελισμός	Κενή		
Άγ. Γεώργιος	Κενή		
Βεσίνιον 250 04 – Κοιμ. Θεοτόκου	Σηπλιόπουλος Βασίλειος		ΤΕ
Δάφνη 250 04 – Άγ. Τριás	Ζαφειρόπουλος Παναγιώτης	26920-71284	ΥΕ
Άγ. Χαράλαμπος	Βγενάτοπουλος Νεοκλής		ΔΕ
Δεσινόν – Άγ. Γεώργιος	Κενή		ΔΕ
Δεχούριον 250 04 – Άγ. Γεώργιος	Κενή		
Καμεινάιοι – Άγ. Αθανάσιος	Κενή		
Κερασιά – Άγ. Δημήτριος	Σωτηρόπουλος Νικόλαος		ΔΕ
Λεβιάρτζιον – Άγ. Γεώργιος	Κενή		
Λεχούριον – Εισ. Θεοτόκου	Κενή		
Νάσα 250 04 – Άγ. Δημήτριος	Κενή		
Πάος 250 04 – Άγ. Θεόδωρο	Κενή		ΤΕ
Πεϊκον 250 04 – Κοιμ. Θεοτόκου	Οικονομίδουλος Σπυρίδων		ΥΕ
Πάκα – Τιμ. Πρόδρομος	Σπανός Σωτήριος,		ΔΕ
Σεϊράϊ 250 04 – Ανάληψης Χριστού	Κενή		
Άγ. Βασίλειος	Γιούτσος Δημήτριος		ΔΕ

Χόβολη 25004 – Αγ. Τριάς
Ψωφιάς – Κοίμ. Θεοτόκου

Κενή

26920-51490 Μπαμπήλης Ίωάννης

ΔΕ

ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑ

Αἴγιον – Προσκύνημα Παναγίας Τρουπητής (Ζωοδ. Πηγής) Τ.Κ. 251 00 Τό. Ίερων Προσκύνημα θά πτα- ραμεινεί προσφωρινός ΚΛΕΙΣΤΟΝ λόγω ανακαίνισης	26910-22323	Εφήμεροι ἐκ περιτροπῆς, Υπεύθυνος Ίερεὺς Μαμαλής Γρηγόριος	ΔΕ
Αἴγιον 251 00 – Παρεκκλήσιον Αγ. Τριάς			
Αἴγιον 251 00 – Παρεκκλήσιον Ίερ. Μητροπόλεως Γεν. Θεοτόκου	26910-26530	Λιακόπουλος Ἀθανάσιος	ΤΕ
Αἴγιον 251 00 – Παρεκκλήσιον Ἄγ. Νικόλαος Παραλαίας Αἰγίου		»	
Αἴγιον 251 00 – Ἄγ. Ανάργυροι		»	
Αἴγιον 251 00 – Ἄγ. Αἰπόστολοι		Ἀμαραντίδης Ίωάννης	ΠΕ
Αἴγιον 251 00 – Ἄγ. Διονύσιος		Δημήτριουλας Χρήστος	ΔΕ
Αἴγιον 251 00 – Ἄγ. Νικόλαος Βουλιμεινού		Ἀναστόπουλος Σταύρος	ΔΕ
Καλάβρυτα 25001 – Ἄγ. Ἀθανάσιος		Μητρόπουλος Κων/νος	ΠΕ
Πλατανιώτισσα 250 01 – Ί. Προσκ. Παναγίας			
Πλατανιώτισσας (Γεν. Θεοτόκου)	26920-23129	Δεληγιάννης Θεόδωρος	ΔΕ
Ἀροανία 250 16 – Ί. Προσκ. Νεομάρτ. Παύλου ἐξ Ἀροανίας		Σπηλιόπουλος Βασίλειος	ΔΕ

* Οἱ ἀναφερόμενοι ἱερεῖς ὑπηρετοῦν μὲ ἀπόσπασιν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἀνδρῶσαι: 1) Μεγ. Σηπλίου Καλαβρύτων, ἔτος ἰδρύσ. 361, Τ.Κ. 25001 Καλάβρυτα. Καθηγούμενος: Ἀρχιμ. Καλλίνικος Ἀποστολόπουλος (μον. 4, δόκ. 1), τηλ. 26920–22401. 2) Αγ. Λαύρας, ἔτος ἰδρύσ. 961. Τ.Κ. 250 01 Καλάβρυτα. Καθηγούμενος: Ἀρχιμ. Εὐσέβιος Σπανός (μον. 5), τηλ. 26920-22363. 3) Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Αἰγιαλείας, ἔτος ἰδρύσ. 1416. Καθηγούμενος: Ἀρχιμ. Ἰερόθεος Παπαθανασίου (μον. 2, δόκ. 2), τηλ. 26910–56300. 4) Ἄγ. Τριάδος Βουρῶν (μον. 1)* Διοικεῖται ὑπὸ τριμελοῦς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς. 5) Αγ. Ἀθανασίου Κλειτορίας, ἔτος ἰδρύσ. 1763, τηλ. 26920-36397. 6) Αγ. Ἀποστόλων, ἴδρυσ. 16ος αἰ., τηλ. 26960-39110. Καθηγούμενος: Ἀρχιμ. Παῦλος Ζαφειρακόπουλος (μον. 1, δόκ. 2). 7) Αγ. Γεωργίου Μανεσίου, Μοναχός Γερμανός, ἔτος ἰδρύσ. 1845 (μον. 1)

Γυναικεῖαι: 1) Αγ. Ἰωάννου Θεολόγου Βερίνου, ἴδρυσ. 18ος αἰ. Καθηγούμενη: Ἐπιστήμη Κυλλικίδου (μον. 27, δόκ. 2), τηλ. 26910-94248. 2) Εὐαγγελιστρίας Δάφνης, ἔτος ἰδρύσ. 1679. Καθηγούμενη: Ἀνθοῦσα Ἡλιοπούλου (μον. 1). 3) Αγ. Νικολάου Βλασίας, ἔτος ἰδρύσ. 1892, τηλ. 26920-41248. Καθηγούμενη: Φιλαρέτη Φωτοπούλου (μον. 1). 4) Μακελλαριάς, ἔτος ἰδρύσ. 1784. Καθηγούμενη: Μαρκέλλα Γουρδοπούη (μον. 2). Τηλ. 26920–24219. 5) Αγ. Θεοδώρων Ἀροανίας. Καθηγούμενη: Βηθλεέμ (μον. 4), τηλ. 26920-61244. 6) Αγ. Τριάδος Ἀκράτας, ἴδρυσ. 17ος αἰ., τηλ. 26960-22567. Καθηγούμενη: Σωφρονία Μοναχή (μον. 2, δόκ. 1). 7) Πεπελενίτσης,

ἴδρυσ. 15ος αἰ. Ἡ Ἱερά Μονή κατεστράφη ὀλοσχερῶς ἀπὸ τὴν πυρκαγιὰ τοῦ 2007. Τηλ. 26910-23000

Μετόχια: 1) Ἁγ. Ἀλεξίου ἐν Πάτραις, Ἱ.Μ. Ἁγ. Λαύρας 2) Ἁγ. Ἀθανασίου ἐν Φιλίοις, Ἱ.Μ. Ἁγ. Λαύρας 3) Ἁγ. Νικολάου ἐν Ἀμαλιάδι, Ἱ.Μ. Ἁγ. Θεοδώρων 4) Κοιμ. Θεοτόκου ἐν Προσηλίῳ Ἀμφίσσης, Ἱ.Μ. Ταξιαρχῶν Αἰγιαλείας 5) Ἁγ. Γεωργίου Κουδονᾶ ἐν Πριγκιπέῳ ΚΠόλεως, Ἱ.Μ. Ἁγ. Λαύρας 6) Ἁγ. Γεωργίου Καρύπη ἐν Αντιγόνῃ ΚΠόλεως, Ἱ.Μ. Μεγ. Σπηλαίου 7) Βλάχ Σαραίου ἐν Φαναρίῳ ΚΠόλεως, Ἱ.Μ. Μεγ. Σπηλαίου καὶ 8) Ἁγ. Μαγδαληνῆς Ραφήνας Ἄττικῆς, Ἱ.Μ. Μεγάλου Σπηλαίου

Διαλελυμένα Ἱερά Μοναί: 1) Ἁγ. Νικολάου Βουρῶν 2) Φανερωμένης Ἀροανίας Καλαβρύτων

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ: ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΕΣ

Ι.Μ.: Ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Βενιανάκης, Ἀρχιμανδρίτης Φιλάρετος Θεοδωρακόπουλος, Ἐφημέριος - Ἱεροκήρυκας Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Μυλωνᾶς

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ: Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Μυλωνᾶς

ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Χρῆστος Τσάκαλος, Πρεσβύτερος Σωτήριος Καραγκούνιας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ: Ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Βενιανάκης, Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός Μρέιτς

Πρωτοπρεσβύτερος Ἀθανάσιος Λιακόπουλος, Πρεσβύτερος Βασίλειος Νικολόπουλος, Ἱεροδιάκονος Σπυρίδων Ἀλεξόπουλος

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: Μέ τὴν εὐθύνη τοῦ Ἐφημερίου κάθε ἐνορίας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ «ΤΟ ΟΡΑΜΑ» (ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ) - ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ: Διεύθυνση: 250 01 Καλάβρυτα. Τηλ.: 26920-22473

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ:

Α΄ ΑΓΟΡΙΩΝ· Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός Μρέιτς, Πρωτοπρεσβύτερος Ἀθανάσιος Λιακόπουλος, Πρεσβύτερος Χρῆστος Μπίρμπας

Β΄ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ· Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Πετρόπουλος, Πρεσβυτέρα Παναγιώτα Μιχαλίτη - Πετροπούλου, Κωνσταντίνα Ξυλάρα

ΑἴΘΟΥΣΕΣ ΟΜΙΛΙΩΝ: Αἴγιον: Κέντρον Νεότητος «ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ», Πολυχρονιάδου 8, Καλάβρυτα: Κομμένου 12 & Ἁγίου Ἀλεξίου

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΑἴΓΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ «ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ»: Πολυχρονιάδου 8, 251 00 Αἴγιον. Τηλ.: 26910-68180, 26910-68181

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ: Ἀρχιμανδρίτης Παῦλος Ζαφειρακόπουλος, Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Λυμπέρης, Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Μεντζελίδης

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΑΙΓΙΟΥ:

Υπεύθυνος Έξομολογήσεως: Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Πετρόπουλος

Υπεύθυνοι Πνευματικής Διακονίας: Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Παπαδόγιαννης, Πρεσβύτερος Σωτήριος Καραγκούνιας

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ «ΚΟΣΜΑΣ Ο ΜΕΛΩΔΟΣ» ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ:

Υπεύθυνος: Βασίλειος Μπίκος-Μουσικοδιδάσκαλος, Διεύθυνση: Κέντρον Νεότητας «ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ», Πολυχρονιάδου 8, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-68180, 26910-68181

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ):

Βασίλειος Καλογερόπουλος, Πρωτοψάλτης-Μουσικοδιδάσκαλος

ΣΧΟΛΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ:

Διδάσκοντες: Άθανάσιος Παπαγιαννακόπουλος-Αγιογράφος, Πρεσβυτέρα Καικιλία Γιαννακοπούλου

Διεύθυνση: Κέντρον Νεότητας «ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ», Πολυχρονιάδου 8, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-68180, 26910-68181

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΙΕΡΕΩΝ:

Ή Ίερά Μητρόπολη σέ συνεργασία μέ τό Ίδρυμα Ποιμαντικής Έπιμορφώσεως τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών διοργανώνει σεμινάρια γιά τήν έπιμόρφωση τών Κληρικών της.

ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ:

Άρχιμανδρίτης Ίωακείμ Βενιανάκης

Ρ/Σ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑ»:

Διεύθυνση: Βασ. Κωνσταντίνου 2, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-26497. Έκπέμπει στούς 91,2 μεγακύκλους τών FM.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ «ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ»:

Υπεύθυνη: Άννα Μιχαλοπούλου-Θεολόγος, Διεύθυνση: Έρμου 21, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-29333. Fax: 26910-29341. E-mail: biblioeikona@gmail.com

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

ΚΑΛΛΙΜΑΝΟΠΟΥΛΕΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΑΚΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ (Κ.Ε.Δ.Ι.Κ.):

Διευθυντής: Νικόλαος Παπαχριστόπουλος, Φιλοξενούμενα άτομα: 30. Προσωπικό: 37. Ίατροί: 4 (καί γιά τίς δύο μονάδες). Τηλεφωνικό Κέντρο: 26920-22100 & 23064. Fax: 26920-23065. Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καλλιμανοπούλειο Έκκλησιαστικό Διακονικό Κέντρο, 250 01 Καλάβρυτα. E-mail: kedikmh@otenet.gr. Διαδικτυακός τόπος: www.kedik.gr

Τραπεζικός Λογαριασμός Καταθέσεως Δωρεών:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Άριθμός Λογαριασμού: 364/545055-16

ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΜΗ ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ:

Λειτουργεί ώς παράρτημα του Καλλιμανοπουλείου Έκκλησιαστικού Διακονικού Κέντρου. Στεγάζεται στον 1ο όροφο του Όρφανοτροφείου Καλαβρύτων καί είναι μία άκόμη δωρεά του

κ. Γρηγορίου Καλλιμανοπούλου προς τούς αναξιοπαθούντες καί μή αυτοεξυπηρετούμενους συνανθρώπους μας, κυρίως τής τρίτης ηλικίας. Από τή 19^η.8.2007 προστέθηκε μία ακόμη πτέρυγα στό ισόγειο τοῦ κτιρίου, δυναμικότητας 18 κλινῶν. Σύνολο κλινῶν: 42. Ὑπεύθυνη: Ἐλένη Κοντοδημητροπούλου. Διεύθυνση: 250 01 Καλάβρυτα. Τηλ.: 26920-24651

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΡΩΓΗΣ

(ΠΡΩΗΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ): Σέ αὐτό στεγάζονται:

α) Η ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΜΗ ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

β) ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Διεύθυνση: 250 01 Καλάβρυτα. Τηλ.: 26920-22473

ΑΓΑΠΗΣ ΜΕΛΑΘΡΟΝ «Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ»:

Διευθυντής: Σαράντης Μουτσάτσος. Φιλοξενούμενα άτομα: 52. Προσωπικόν: 32. Τηλ. Κέντρο: 26910-21343-5. Fax: 26910-21346. Διεύθυνση: Πάροδος Κορίνθου, 251 00 Αίγιον. E-mail: info@a-melathron.gr

Τραπεζικός Λογαριασμός Κατάθεσης Δωρεῶν:

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΙΓΙΟΥ

IBAN: GR 8701713170006317040033306

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟ-

ΛΕΩΣ «ΤΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΚΙΑ»: Διευθύντρια: Άναστασία Νικολέλλη. Διεύθυνση: Πάροδος Κορίνθου, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-61489. E-mail: taaggeloudakia@gmail.com

ΣΤΕΚΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ:

Ὑπεύθυνοι: Πρεσβύτερος Σταύρος Αναστόπουλος, Σοφία Σπηλιάδη. Διεύθυνση: Μελετοπούλων 40, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-25063

ΚΕΛΑΡΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ:

Ὑπεύθυνος: Πρωτοπρεσβύτερος Στυλιανός Καπράλος. Διεύθυνση: Π. Χαράλαμπος 10, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-28398

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΜΑΤΙΟΘΗΚΗ:

Ὑπεύθυνη: Ἀρχοντούλα Παναγοπούλου. Διεύθυνση: Μητροπόλεως & Μελετοπούλων γωνία, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 6942982430

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ:

Ὑπεύθυνη: Θεοδώρα Μπαρμπούνη, Φιλολόγος. Διεύθυνση: Κέντρον Νεότητος «ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ», Πολυχρονιάδου 8, 251 00 Αίγιον. Τηλ.: 26910-68180, 26910-68181

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ
ΤΟΥΣ ΧΟΡΗΓΟΥΣ ΜΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ**

- 1. ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ**
Κορίνθου 201, 251 00 Αίγιο
- 2. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΗ Α.Ε.**
Έρατοσθένους 1, 116 35 Άθήνα
- 3. ΑΝΤΑΙΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Α.Ε.**
Χιλιάρχου Όρεινου 4, 251 00 Αίγιο
- 4. CAVINO Α.Ε.**
Γέφυρα Μεγανίτου, 251 00 Αίγιο
- 5. ΑΦΟΙ Δ. ΠΛΑΤΥΚΩΣΤΑ Ο.Ε.**
Πρατήριο υγρών καυσίμων ΒΡ
Ρήγα Φεραίου 128, 251 00 Αίγιο
- 6. ΓΡΑΜΜΗ ΥΓΕΙΑΣ**
Άσημάκης Τσάκαλος & ΣΙΑ Ο.Ε.
Έρμου 27 & Άθανασίου Διάκου, 251 00 Αίγιο
- 7. ΤΕΧΝΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ – ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**
Δημήτριος Μιχαλόπουλος
Ρήγα Φεραίου 85, 251 00 Αίγιο
- 8. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΟΡΔΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.Τ.Ε.**
Έγκατάσταση - Συντήρηση Άνελκυστήρων
Βασιλέως Κωνσταντίνου 46, 251 00 Αίγιο
- 9. ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ ΑΦΟΙ**
Γραφείο τελετών
Κλεομένους Οικονόμου 64, 251 00 Αίγιο

- 10. SUPER MARKET**
Γεώργιος Σπυρόπουλος
Π. Πατρών Γερμανού 27
250 01 Καλάβρυτα
- 11. ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟ «ΜΑΝΩΛΙΑ»**
Δαβανέλλος Ίωάννης & Δημήτριος Ο.Ε.
Ρήγα Φεραίου 164
251 00 Αίγιο
- 12. SUPER MARKET**
Χαράλαμπος Τζουμάκας
Βασιλέως Κωνσταντίνου 1-3
250 01 Καλάβρυτα
- 13. ΟΛΓΑ ΤΣΑΚΑΛΟΥ**
Πρατήριο υγρών καυσίμων ΒΡ
2ο χλμ. Καλαβρύτων - Πατρών
250 01 Καλάβρυτα
- 14. ΑΦΟΙ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ**
Κρεσπωλείο
Κανελλοπούλου 14, 251 00 Αίγιο
- 15. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΖΟΒΟΛΟΣ**
Πρατήριο υγρών καυσίμων ΕΚΟ
Παλαιών Πατρών Γερμανού 14
250 01 Καλάβρυτα
- 16. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ**
Άλουμινοκατασκευές - Παντοπωλείο
Παλαιών Πατρών Γερμανού 15
250 01 Καλάβρυτα
- 17. ΣΠΗΛΙΟΣ ΓΙΟΥΠΗΣ**
Χαρτικά – Άπορροπαντικά
250 03 Διακοπτό

Ἐξώφυλλο: Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός εὐλογώντας τή σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως, ἔργο τοῦ Θεοδώρου Βρυζάκη, 1865, Ἐθνική Πινακοθήκη

Ὅπισθόφυλλο: Ἡρῶν πεσόντων ἀγωνιστῶν πλησίον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
